

บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของนักการศึกษาและคณะกรรมการศึกษา
ในจังหวัดนครราชสีมา

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประมวล รัตนวงศ์

พัฒนศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต

2519

บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของนักการศึกษาและคณะกรรมการศึกษา
ในจังหวัดนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ของ

ประมวล รัตนวงศ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

2519

การศึกษาค้างนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบแบบบพพทที่เป็นจริง กับบพพทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน ตามทัศนะ ของ ครู ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครู 209 คน ครูใหญ่ 52 คน ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป 19 คน และคณะกรรมการศึกษาของ โรงเรียน 54 คน รวมทั้งสิ้น 334 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมาทั้งสิ้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 60 ข้อ

จากการศึกษาพบว่า ทุกกลุ่มเห็นว่า บพพทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แตกต่างกับ บพพทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกกลุ่มมีความคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ ปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่เคยปฏิบัติอยู่จริง กลุ่มครูมีความเห็นในเรื่องบพพทที่ เป็นจริงของครูใหญ่ และบพพทที่คาดหวังของครูใหญ่ แตกต่างกับกลุ่มครูใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับ .05 ตามลำดับ แต่กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ ขึ้นไป และกลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีความเห็นไม่แตกต่างกับกลุ่มครูใหญ่ ทั้งในเรื่องบพพทที่เป็นจริง และบพพทที่คาดหวัง งานวิชาการที่แบ่งย่อยออกเป็น 5 ด้านนั้น ทุกกลุ่มต้องการให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานในคานกิจกรรมทางวิชาการมากไม่ต่างกันหนึ่ง รองลงมา ได้แก่งานในด้านการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดผล และด้านการนิเทศ.

ROLES IN ACADAMIC AFFAIRS OF ELEMENTARY SCHOOL PRINCIPALS
AS PERCEIVED BY EDUCATORS AND SCHOOL-COMMITTEE MEMBERS
IN NARATHIWAS

ABSTRACT

BY

PRAMULN RATANAWONG

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

1976

The main purpose of this study was to compare the actual role and the expected role in academic affairs of elementary school principals as perceived by elementary school teachers, elementary school principals, principals' superiors and school committee members. The sample of this study composed of 209 elementary school teachers, 52 elementary school principals, 19 principals' superiors and 54 school committee members, which were residing in Narathiwat province. The instrument used for collecting data was the opinionnaire which consisted of 60 academic task items.

It was found that the actual roles and expected roles of the school principals as perceived by every group were significant different at .001 level. The respondents expected the principals to perform and to concern with the academic tasks more than they used to. When compare the actual roles and expected roles perceived by teachers and principals, the significant differences were found at .01 and .05 level respectively. No differences were found if compared the superiors, the school committee members with the principals. Considering the significant academic tasks, the academic activities ranked first, while the teaching and learning process, the curriculum development, the education-measurement and the supervision ranked second, third, fourth and fifth respectively.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

ธีระ ชีระกุล ประธาน

ดร. ธีระกุล ธีระกุล กรรมการ

กรกฎาคม 2519

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็เพราะได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. วิจิตร ธีระกุล และ อาจารย์ประภาพรรณ กรโกสัยกาจ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณที่ปรึกษาการจังหวัดนครราชสีมา หัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่ปรึกษาการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษาเทศบาล ตลอดจนคณาจารย์ และครู ในจังหวัดนครราชสีมา ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ใจในงานวิจัยนี้

ขอขอบคุณ คุณเถิด หยุควง คุณเสรี อุนกุลพันธ์ คุณนพ บุญหลง คุณสนอง สุวรรณวงศ์ และ คุณโกศล ธรรมชาติ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนตลอดมา.

ประมวล รัตนวงศ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องของ	8
	ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท	8
	ทฤษฎีเกี่ยวกับงานค่านิเวศการ	12
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	22
3	วิธีดำเนินการ	23
	กลุ่มตัวอย่าง	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	27
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
	การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	29
	การวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง	32
	เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีบทบาทที่เป็นจริง	41
	เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีบทบาทที่คาดหวัง	47

บทที่	หน้า
5	53
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	70
บทคัดย่อ	

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	อัตราผลตอบแทนที่สังคมได้รับจากการที่กับริกะกับต่าง ๆ	2
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตองการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	23
3	แสดงจำนวนโรงเรียน คุรุ และกรรมการที่ศึกษาที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอำเภอ	25
4	แสดงจำนวนครูใหญ่ และผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป แยกตามอำเภอ	26
5	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่เก็บคืนมาและใ้วิเคราะห์ข้อมูลได้	30
6	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียน ประถมศึกษาคู่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิภาการตามทัศนะของครู	33
7	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียน ประถมศึกษา คู่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิภาการตามทัศนะของ ครูใหญ่	35
8	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียน ประถมศึกษา คู่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิภาการ ตามทัศนะของ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป	37
9	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียน ประถมศึกษาคู่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิภาการ ตามทัศนะของ คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน	39
10	เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่ กับครู ที่ม้ตอบบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา	41
11	เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป ที่ม้ตอบบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา	43
12	เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่ กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ที่ม้ตอบบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา	45

ตาราง

หน้า

- 13 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับครูที่สอนที่ภาคหวั้งของครูใหญ่
โรงเรียนประถมศึกษา 47
- 14 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับผู้บังคับบัญชาชั้น เหนือครูใหญ่ขึ้นไป
ที่สอนที่ภาคหวั้งของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา 49
- 15 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน
ที่สอนที่ภาคหวั้งของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา 51
- 16 แสดงคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่ภาคหวั้งของ
ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา แยกตามทักษะของกลุ่มตัวอย่าง 52

การศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งของสังคม มีหน้าที่ที่จะช่วยเหลือนักบุคคลและสังคมซึ่งที่ คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้ให้ความเห็นว่า "การศึกษาที่พึงประสงค์ จะต้องเป็นการศึกษาที่เสริมสร้าง ความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมอันตนมีส่วนร่วมอยู่ แลวนำความรู้ความเข้าใจนั้น มาใช้แก้ปัญหาและเสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้นโดยกลมกลืนกับธรรมชาติ" (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2518 : 15) เมื่อการศึกษามีส่วนสร้างบุคคลให้รู้ ใฝ่ความรู้ เป็นประโยชน์ต่อสังคมแล้ว ก็จะทำให้สังคมนั้นพัฒนาเจริญรุ่งเรืองได้

กำแหง พลากร (2514 : 34 - 39) ได้กล่าวถึงการพัฒนาประเทศว่า การพัฒนา ประเทศนั้นปัจจัยสำคัญอยู่ที่ ประชาชนของประเทศ ประชาชนที่ได้รับการศึกษาอบรม ประเทศมีประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ แม้จะขาดทรัพยากรด้านอื่น ๆ ก็สามารถ พัฒนาประเทศไปได้ ดังนั้นการศึกษาจึงมีบทบาทใหญ่ยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ

การจัดการศึกษาของไทยแบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ คือ อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เฉพาะระดับประถมศึกษาซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาที่ 7 เป็นระดับการศึกษาที่มีจำนวนผู้เรียนมากที่สุด คณะกรรมการวางแผนพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษาได้ประมาณการเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2520 ว่า จะมีนักเรียนทุกระดับการศึกษา รวมทั้งสิ้น 8.82 ล้านคน แต่ในจำนวนนั้นจะเป็นนักเรียน ในระดับประถมศึกษาถึง 7.71 ล้านคน (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2518 : 281) จำนวนนักเรียนในระดับศึกษานานศึกษาคือเป็นร้อยละ 87.41 ของนักเรียน ทั้งหมด ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ประถมศึกษาเป็นการศึกษาสำหรับคนส่วนใหญ่ของประเทศ และ มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ บุญชนะ อัครถาวร (2511 : 4) ได้กล่าวว่า ภาวะอุปประเทศชาติใดมีมาตรฐานการครองชีพอยู่ในระดับสูงหรือต่ำ ก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา

ภาคบังคับ และขณะนี้พบว่า การประถมศึกษาที่สมบูรณ์จะมีผลทำให้เพิ่มการผลิตได้ถึง 44 % การศึกษาในระดับประถมศึกษาช่วยสร้างกำลังคนที่ใหญ่ประโยชน์แกสังคมมากที่สุด ดังผลงานวิจัยของ มาร์ค เบลาก์ (Mark Blaug) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนที่สังคมได้รับ (Social Rate of Return) จากการศึกษาระดับต่าง ๆ ของประชาชนในประเทศไทย ซึ่งได้สรุปดังต่อไปนี้

ตาราง 1 อัตราผลตอบแทนที่สังคมได้รับจากการศึกษาระดับต่าง ๆ

ระดับการศึกษา	อัตราผลตอบแทนสังคม (%)
ประถมศึกษาตอนต้น	20
ประถมศึกษาตอนปลาย	14
มัธยมศึกษา สายสามัญ	10
มัธยมศึกษา สายอาชีวะ	8
อุดมศึกษา	7

(Mark Blaug อ้างจาก รังสรรค์ หนองพรพันธุ์, 2518 : 201)

เมื่อการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อสังคมถึงกล่าวแล้ว จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงการจัดการศึกษาในระดับนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น องค์การสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับนี้คือ โรงเรียนประถมศึกษา ครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา เป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวได้ โกลด์แฮมเมอร์ (Goldhammer, 1967 : 40) กล่าวว่า คุณภาพของการศึกษาระดับประถมศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูใหญ่ ครูใหญ่เป็นเช่นไร โรงเรียนก็จะเป็นเช่นนั้น ครูใหญ่ต้องมองเห็นและใช้ความสามารถของครูร่วมงาน เป็นผู้กระตุ้นครูร่วมงานให้เกิดความเชื่อมั่นและร่วมมือกัน ช่างง บัทธิ

(2506 : 51 - 52) เคยเปรียบเทียบ ครูใหญ่เสมือนหัวใจของโรงเรียน ส่งเสริมความ
 กว้างขวางของการเรียนการสอน ต้องรับผิดชอบงานของโรงเรียนตั้งแต่งานสูงสุดจนถึงงาน
 ต่ำสุด เป็นผู้นำคณาจารย์ ของโรงเรียน แล้วยังเป็นผู้คอยประสานงานของโรงเรียนกับ
 ชุมชนอีกด้วย

เกี่ยวกับการแบ่งงานภายในโรงเรียนนั้น พินส์ หันนาคินท์ (2514 : 49)
 ได้กล่าวถึง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาว่า มีงานที่ต้องทำอยู่ 3 ประเภท คือ
 งานด้านวิชาการ งานด้านบริการนักเรียน และงานด้านธุรการ ส่วน แคมพเบลล
 (Campbell, 1972 : 189) เห็นว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษานั้น ต้องเกี่ยว
 ของอยู่กับงาน 5 ประเภทด้วยกัน คือ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานด้านวิชาการ
 งานด้านบุคลากร งานด้านกิจการนักเรียน และงานด้านธุรการ การเงิน และบริการ
 แต่อาจจะพูดถึงงานที่สำคัญ และเป็นหัวใจของโรงเรียนแล้ว งานด้านวิชาการเป็นหัวใจ
 ของโรงเรียน เป็นชีวิตของสถาบันที่เคียว ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้น ถือเป็นองค์ประกอบ
 ที่จะทำให้ชีวิตของสถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น (พินส์ หันนาคินท์, 2513:235)
 แคมเบลลงานจากการวิจัยของ คูสึค บุนยากร (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517 : 324)
 พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ปฏิบัติมากที่สุดคือใน ด้านธุรการ
 และการเงิน ส่วนงานด้านบุคลากร ด้านวิชาการ กิจการนักเรียน และความสัมพันธ์กับ
 ชุมชนยังปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ฉะนั้นการบริหารโรงเรียนนั้น ครูใหญ่ของโรงเรียนต้อง
 ทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคลอันหลายฝ่ายด้วยกัน เช่น ผู้รวมงาน ผู้บังคับบัญชา และ
 ประชาชนในท้องถิ่น ความคิดเห็น ความร่วมมือจากบุคคลเหล่านี้จะมีผลต่อการทำงาน
 ของครูใหญ่ ดังที่ ภิญโญ สาคร (2514 : 14) กล่าวว่า ความคิดเห็นของบุคคล
 หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารนั้น
 ถ้าเห็นขัดแย้งกันแล้ว การปฏิบัติงานของผู้บริหารนั้นจะไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย
 เอ็บส์ไตน์ (Ebstein, 1965 : 1) ก็ได้ให้ความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ครู
 ผู้บริหาร และกรรมการโรงเรียน ถ้าเปลี่ยนแปลงไปจะบ่งผลทำให้ตำแหน่ง บทบาท และ
 ความรับผิดชอบในการทำงานของครูใหญ่ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัย

อยากทราบว่า บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของครูใหญ่ ซึ่งได้แก่ผู้ร่วมงาน
 ผู้บังคับบัญชา และคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนจะมีความคิดเห็นตรงกัน หรือขัดแย้ง
 กันหรือไม่ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
 บุคคลเหล่านั้นถ้าเขามีความคิดเห็นตรงกันกับการกระทำของครูใหญ่แล้ว ครูใหญ่นั้นก็จะไ้
 ได้รับความร่วมมือด้วยดี แต่ตรงกันข้าม ถ้าเขาเห็นขัดแย้งก็จะมีผลทำให้ครูใหญ่นั้นไม่ไ้รับ
 ความร่วมมือ หรืออาจจะต่อต้านการกระทำของครูใหญ่นั้นด้วย และเนื่องจากผู้วิจัยเป็น
 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนในระดับประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสด้วย
 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ในจังหวัดนราธิวาส เพื่อจะนำผลการวิจัยนี้ไป
 เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนราธิวาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง (Actual Roles) กับบทบาทที่
 คาดหวัง (Expected Roles) ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร
 งานด้านวิชาการ ทักษะของนักการศึกษาแต่ละกลุ่ม และคณะกรรมการศึกษาว่าจะมี
 ความแตกต่างกันอย่างไร
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของ ครูใหญ่ กับ ทักษะของนักการศึกษา และคณะ
 กรรมการศึกษา ที่คอบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการ
 บริหารงานด้านวิชาการว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไร
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่ กับ ทักษะของนักการศึกษา และคณะ
 กรรมการศึกษา ที่คอบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการ
 บริหารงานด้านวิชาการว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไร

ความสำคัญของ การศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิจัยจะให้นำเสนอครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส
 เพื่อให้ครูใหญ่ได้ทราบถึงทักษะของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาของครูใหญ่

ครูผู้ร่วมงานน้อยกับครูใหญ่ และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน บุคคลเหล่านี้มีความเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานจริง มาก น้อย เพียงใด และพวกเขาต้องการหรือคาดหวังจะให้ครูใหญ่ ปฏิบัติงานนั้น มาก น้อย เพียงใด ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ครูใหญ่ได้ปรับปรุงการทำงานของตนให้สอดคล้องกับความถองการนั้น วิธีการนี้จะทำให้ งานด้านวิชาการของโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ในระดับสูงขึ้นไป จะได้นำไปใช้ในการพิจารณาบุคคล เขารับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นประโยชน์ในการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนการวางแผนแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ในการบริหารโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษามหาบทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ทั้งบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ในโรงเรียน ตามทัศนะของนักการศึกษา และคณะกรรมการศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา เท่านั้น

1. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จะกระทำกับกลุ่มตัวอย่างผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของครูใหญ่ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1.1 กลุ่มนักการศึกษา กลุ่มนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มครูกลุ่มครูใหญ่ และกลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป ซึ่งได้แก่ หัวหน้าหมวดการศึกษาเทศบาล หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัด

1.2 กลุ่มคณะกรรมการศึกษา ได้แก่ กลุ่มประชาชนผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา

2. ตัวแปรที่จะใช้ในการศึกษา มีดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ครู ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา

2.2 คิวแปรตาม ได้แก่ บทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ และบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ ตามทัศนะของตัวแปรอิสระ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาท

บทบาท หมายถึง การประพฤติ การปฏิบัติงานตามสิทธิ หน้าที่ ของบุคคล ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง บทบาทมี 2 ประเภท คือ บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง

บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การประพฤติ การปฏิบัติงานในการกระทำ กิจการต่าง ๆ ของครูใหญ่ ที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ เป้าการกระทำต่อหน้าคนอื่น หรือ มีผู้อนุมัติเห็นการกระทำนั้น

บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นส่วนตัวบุคคลของนักการศึกษาและ คณะกรรมการศึกษาที่ต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่ ว่า ครูใหญ่ ควรหรือไม่ควร ทำกิจกรรมอะไรบ้าง ทั้งนี้โดยไม่คำนึงว่า ตามสภาพแห่งความเป็นจริงนั้น ครูใหญ่จะได้ กระทำหรือไม่ก็ตาม

2. งานด้านวิชาการ

งานด้านวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การพัฒนาการสอนนักเรียนให้โดยลสัมประสิทธิภาพมากที่สุด งานด้านวิชาการของโรงเรียนแยกย่อยออกเป็น 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอนและคู่มือครู
- 2.2 การจัดการเรียน การสอนในโรงเรียน
- 2.3 การวัดผลการศึกษา
- 2.4 การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู
- 2.5 การจัดกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียน และให้บริการแก่ชุมชน

3. โรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ทั้งที่สังกัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ กรมสามัญศึกษาที่เปิดสอนอยู่ในจังหวัดนราธิวาส

4. นักการศึกษา

นักการศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยตรง ในจังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ครู ครูใหญ่ หัวหน้าหมวดการศึกษาเทศบาล หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าส่วน-การศึกษจังหวัด

5. คณะกรรมการศึกษา

คณะกรรมการศึกษา หมายถึง กลุ่มประชาชนผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาหนึ่ง ๆ ในจังหวัดนราธิวาส.

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. เกี่ยวกับ "บทบาท"

บทบาท หมายถึง ความมุ่งหวัง (Expectation) ที่บุคคลอื่นคาดว่า บุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ควรจะกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ออกมาในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่นั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับตำแหน่ง (position) ที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ (ภิญโญ สาริ, 2516 : 304) โสภา ชูพิกุลชัย (2515 : 129) ก็ได้ให้ความหมายที่คล้ายกันว่า ทุกตำแหน่งหรือชั้น จะถูกสมาชิกในชุมชน คาคหวังไว้ระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะทำอะไร มีพฤติกรรม อะไร คือ บทบาทของแต่ละคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะมีอะไรบ้างนั่นเอง บางทีอาจ ครอบคลุมไปในแง่ที่ว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหน้าที่ หรือพันธะของตำแหน่งนั้น ๆ และ จิตยา สุวรรณะชญ (2517 : 162) ได้อธิบายเรื่อง บทบาท ในทางสังคมวิทยาว่า คนในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคม พฤติกรรมที่แสดงออกจะแตกต่างกัน เพราะว่า กลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมมีวัตถุประสงค์ของกลุ่มแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้สิทธิและหน้าที่ ของคนคนหนึ่งซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมที่แตกต่างกัน ก็ย่อมจะแตกต่างกัน สมาชิก ของกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีสิทธิ และความรับผิดชอบในการดำเนินบทบาทของคน ในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มซึ่งอาจจะเหมือนกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ สิทธิและความรับผิดชอบ ในหน้าที่ตนเอง ที่สามารถแยกผู้ที่เป็นสมาชิกออกจากผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมนั้น กับทั้ง ยังเป็นแนวทางให้สมาชิกของกลุ่ม คาคหวังหาที่ บทบาท ของสมาชิกแต่ละคนได้ ตลอดจน ทำให้เกิดการบังคับโดยทางตรง หรือทางอ้อมที่จะให้สมาชิกแต่ละคนยอมรับและประพฤติ ปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ที่ได้ออกด้วย ราล์ฟ ลินตัน (Ralph Linton อ้างจาก จิตยา สุวรรณะชญ, 2517 : 162) ถือว่า สังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติที่คอยโต้ของกันในสังคมนั้น

(Reciprocal Behavior) ถ้าหากคนไม่มีการกระทำตอบโต้กันแล้ว แนวความคิดในเรื่องฐานะ ตำแหน่ง และบทบาทจะไม่เกิดขึ้น บทบาทของกนจะขึ้นอยู่กับตำแหน่งของคนนั้น ถ้าหากเปรียบเทียบ บทบาท เป็นคานหนึ่ง ของเหรียญแล้ว อีกคานหนึ่ง ของเหรียญคือ ตำแหน่ง ตำแหน่งเป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ของคนที่จะดำรงตำแหน่งนั้น จะต้องมีปฏิบัติตำแหน่ง เป็นสิ่งที่ยอมรับก่อนแล้ว ก่อนที่จะมีคนเข้าไปสวมตำแหน่งนั้น

ในแง่จิตวิทยาสังคม ถือว่า ความกึกกัก ความรู้สึก พฤติกรรมของคน คำนึงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของอยู่กับการปรากฏตัวของคนอื่น หรือสิ่งแวดล้อม ตำแหน่งเป็นเพียงระบบของการคาดหวังบทบาท (System of role expectation) ส่วนพฤติกรรมจริงที่ปรากฏนั้น เป็นเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง "คน" (Self) กับ บทบาท ที่ที่คนคนหนึ่งทราบว่าตนถูกคาดหวังว่าจะทำบทบาท (Role Expectation) คนคนนั้นก็ จะเกิดการคาดหวังบทบาทจากผู้อื่นที่มีพฤติกรรมต่อ ซึ่งเรียกว่า การคาดหวังบทบาท ปฏิริยา (Reciprocal Role Expectation of self) ดังนั้นพฤติกรรมของคนเรา จะเป็นไปใ้ถูกต้องหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้ คือ

1) ความถูกต้องแน่นอนของการคาดหวังบทบาท (The validity of role perception) ซึ่งขึ้นอยู่กับ การคาดคะเนของตำแหน่ง ของตัวเอง และตำแหน่ง ของผู้อื่นที่มีปฏิริยาตอบ ตัวอย่างเช่น มีคนมาพบท่านผอ.านโดยมิได้แจ้งให้ทราบว่า เป็นใคร ท่านก็ไม่สามารถตระหนักได้เลย ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร แต่ตามพยานั้นแจ้งว่า ตนเป็น พนักงานไปรษณีย์มาส่ง โทรเลข ท่านก็สามารถทราบได้ทันทีว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร

2) ความสันทัดในการดำเนินบทบาท (Skill in role enactment) ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับ เหตุการณ์ที่เฉพาะที่มีปฏิริยา

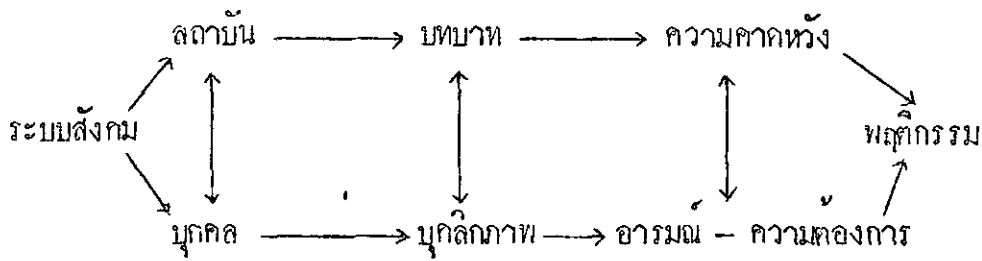
3. สภาพของ "คน" ของคนคนหนึ่งซึ่งหมายถึง จิตใจ อารมณ์ ในขณะที่มีปฏิริยาสัมพันธ์ อันจะเป็นผลต่อการคาดหวังบทบาท และความสันทัดในการดำเนินบทบาทด้วย ถ้าหากผู้แสดงบทบาทอารมณ์ไม่ดี ก็ย่อมแสดงไ้แตกต่างจากการแสดงขณะ อารมณ์ดี

จากความคิดเห็นดังกล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า

- 1) มีฐานะตำแหน่งอยู่จริงในทุกสังคม และมีอยู่ก่อนที่คนจะเข้าไปครอง
- 2) มีบทบาทที่ควรจะเป็น ประจำอยู่ในแต่ละตำแหน่ง
- 3) วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม ประเพณีในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ ในการกำหนดฐานะตำแหน่ง และบทบาทที่ควรจะเป็น
- 4) การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่ง และบทบาทนั้นได้มาจากสังคมประกิต (Socialization) ในสังคมนั้น ๆ
- 5) บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอว่า จะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองฐานะตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริง ๆ นั้น เป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะตำแหน่งที่ตอบบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเอง และบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เขามารวมในพฤติกรรม และเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่มีอยู่ในเวลา และสถานที่ที่เกิดการศึกษาคือทางสังคม

เจดีย์ บุรภัทที (สถาบันวิจัยพัฒนาบริหารศาสตร์, 2517 : 201)

ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมของบุคคล เป็นผลจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางสังคม อันเป็นที่เกิดของพฤติกรรมนั้นเสมอ ที่เป็นเช่นนั้นก็เป็นเพราะว่า คนเราทุกคนเมื่อตอนเกิดมากต้องพึ่งพาอาศัยบุคคลอื่น โด่ชนกโธชวคสัมพันธกับคนเอนตลอดเวลา บุคคลอื่นเหล่านั้นเป็นทั้งสิ่งเร้าให้แกเรา และบางครั้งก็เป็นที่รับการแสดงพฤติกรรมของเราอีกด้วย เช่น เกทเซลส์ (Getzels, 1964 : 309 - 318) ใคอธิบาย พฤติกรรมทาง ๆ ในสังคมมนุษย์ว่าเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กับสถาบัน ในด้านบุคคล ก็มี บุคลิกภาพ และอารมณ์ - ความต้องการของบุคคล ด้านสถาบัน ก็มี บทบาทของสถาบัน และความคาดหวังของสถาบัน ทั้งแผนภาพข้างล่างนี้

และพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวกับการบริหารงานนั้น เกทเชลส์ และ กูบา (ภิญโญ สาร, 2512 : 8 - 9) ยืนยันว่า บุคคลทุกกลุ่มที่ผู้บริหารต้องทำงานสัมพันธ์กัน ต่างก็มีความต้องการที่จะเห็นผู้บริหารนั้น ๆ ประพฤติ หรือ ปฏิบัติอย่างนั้นอย่างนี้ด้วยกันทั้งสิ้น พฤติกรรมของผู้บริหารอาจจะเรียกได้ว่า เป็นผลรวมของความสัมพันธ์ของตัวการ 3 ประการ คือ

- 1) วัฒนธรรม ประเพณี และความปรารถนาของสังคมที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่
- 2) ลักษณะเฉพาะของสถาบันที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่ บทบาทหน้าที่ที่สถาบันและผู้นั้นที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ผู้บริหารปฏิบัติ และความคึกของผู้บริหารเอง ที่คาดคะเนว่า ผู้นั้นเกี่ยวข้องกับตน ต้องการให้ตนปฏิบัติอะไร อย่างไร
- 3) ตัวบุคคล บุคลิกภาพ และความต้องการ หรือความจำเป็นเฉพาะคนของบุคคล

ส่วน เคิร์ช, กริซฟีลด์ และ บัลลาคี (ภิญโญ สาร, 2512 : 7) เชื่อว่าความเห็นของบุคคลอื่นที่กำหนด บทบาท หน้าที่ ของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งนั้น มิได้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีอิทธิพลต่อความถองการ ความมุ่งหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก ความปรารถนา ปรัชญาส่วนบุคคล และทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย ดังนั้น การกระทำใด ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ก็ตาม มักจะเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจาก การตัดสินใจของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ที่รู้สึกว่าคุณอนเขาต้องการให้ตนกระทำอะไร อย่างไร ในฐานะที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ซาร์บิน (Sarbin) กลองความเห็นว่ พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดก็ตาม มักจะอาศัยความคิดเห็นที่คาดคะเนว่า ผู้นั้นเขาหวังที่จะเห็นผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ควรจะปฏิบัติเช่นไร เป็นแนวทาง ส่วนมากผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง มักจะสังเกตผู้ดำรงตำแหน่งอื่น แล้วกะหนำที่ให้กับตำแหน่งของตนเอง ตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง การสังเกตและคาดคะเนว่า ผู้นั้นอยากให้ตนทำงานอย่างไรนี้ ไม่จำเป็นที่จะตรงกับความต้องการที่แท้จริงของผู้นั้น ในกรณีที่การคาดคะเนไม่ตรงกัน ผู้ดำรงตำแหน่งมักจะ ไม่สบายใจ

เวลาจะดำเนินงานอย่างไรต่อไป ความไม่สบายใจนี้จะบีบผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรตำแหน่งนั้น ๆ

โดยสรุปแล้ว บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไข และอำนาจหน้าที่ของกระทำในเมื่อบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใด และพฤติกรรมดังกล่าวนั้นย่อมมีส่วนผูกพันกับความคิดเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งเอง และความคาดหวังของสังคมที่เห็นว่าบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นควรจะทำ เพราะฉะนั้น สิ่งซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งใด ๆ นั้นมีอยู่ 2 ส่วน คือ

- 1) บทบาทที่ถูกกำหนดโดยตำแหน่ง ได้แก่ ฐานะของตำแหน่ง กฎ ระเบียบ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ซึ่งกำหนดไว้เป็นรหัสสถานสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น
- 2) บทบาทที่ถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ ทัศนคติ ประสพการณ์ การศึกษาอบรม ตลอดจนวัฒนธรรมและประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ

2. . เกี่ยวกับงานคานาวิชาการ

การบริหารงานคานาวิชาการนั้น หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ความจริงผู้บริหารการศึกษา หรือครูใหญ่ทุกคนควรจะได้รับนิยามในฐานะที่เป็นผู้นำของครูในคานาวิชาการ เป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งก็คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในคานาวิชาการ (ภิญโญ สาร, 2514 : 329) ส่วน เอกวิทย์ ณ ถลาง (2516 : 113) ได้สรุปว่า งานบริหารคานาวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น ได้แก่ การควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดทำแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเขาสอน การปรับปรุงการเรียน การสอน การฝึกอบรม ครูประจำการ การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐานโรงเรียน เพื่อการปรับปรุงโรงเรียน ตลอดจนการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียน ช่างรงค์ บัวศรี (2506 : 51) ก็มีความเห็นเช่นเดียวกัน

แต่ได้เน้นการประเมินผลการทำงานว่า เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน การประเมินผลนั้นต้องจัดให้มีการวัดผลงานต่าง ๆ ทุกด้าน เพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ วัดผลในด้านการพัฒนาของเด็ก เพื่อพิจารณาว่า การให้การศึกษ การปกครอง และการอบรมที่ดำเนินไปนั้นบังเกิดผลดีแก่เด็กเพียงใด เป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ และจะใดเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป และวัดผลในด้านการเจริญก้าวหน้าของครู และเจ้าหน้าที่อื่นในโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนเด็กในชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น คัตตัน และ ฮอคเค็ต (Dutton and Hockett, 1959:5-15) ได้ให้ความเห็นว่า ครูจะต้องมีความสัมพันธ์โดยใกล้ชิดกับเด็กทุกคนในห้องเรียน ต้องจัดห้องเรียนให้เหมาะ เราใจเด็ก สะอาดและถูกสุขลักษณะ ครูควรวางแผนโดยรอบคอบในการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความต้องการของเด็กให้เด็กเกิดความสนใจ ครูควรสามารถแนะนำและควบคุมกลุ่มนักเรียนได้ เพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูจะต้องพยายามให้เด็กปกครองและประชาชนทั่วไป รวมทั้งเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็ก เพื่อประสิทธิผลสูงสุดแก่ชีวิตของนักเรียน

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้น ต้องอาศัยหลักสูตรเป็นหลัก ในชั้นประถมศึกษาชั้นนั้น หลักสูตรควรวางแผนไว้อย่างกว้าง ๆ ยึดวัตถุประสงค์ และยึดถือตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเลือกหลักสูตรที่ไม่แยกกระบวนการเรียนรู้ออกเป็นส่วนย่อยจนเกินไป กำหนดเวลาไว้โดยกว้าง ๆ ให้ความสำคัญยืดหยุ่นได้ และสามารถจำแนกวิธีสอนให้เหมาะสมกับความถนัดของแต่ละบุคคลได้ (Jarvis, 1969 : 51 - 53) งานวิชาการในโรงเรียนจะก้าวหน้าได้ส่งเสริมให้ครูหาแนวทางวิชาชีพ ในการทำงานในหน้าที่ของครูดีขึ้น ช่วยเหลือในเรื่องวัสดุ ขาดสาร เรื่องราวที่เป็นความรู้พิมพ์เป็นเอกสาร เผยแพร่แก่ครู ตลอดจนการช่วยในการบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (กอ สวัสดิ์พานิชย์, 2516 : 20) การปรับปรุงการทำงานของครูให้ดีขึ้น เพื่อความก้าวหน้าของงานวิชาการโรงเรียนนั้น ครูใหญ่จะต้องทำหน้าที่นี้ เทศการศึกษาในโรงเรียน โดยอาศัยวิธีต่าง ๆ

กึ่งต่อไปนี้

- 1) ศึกษาข้อเท็จจริง และปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสอนของครู เพื่อทราบความต้องการและช่องทางที่จะร่วมมือช่วยเหลือ ความต้องการนี้อาจจะไม่ได้ออกมาจากตัวครูเอง แต่ออกมาจากผลการปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงว่ายังไม่เหมาะสม ยิ่งขาดความชำนาญ จำเป็นจะต้องช่วยเหลือ
- 2) การประชุมร่วมกับศิษย์ เกี่ยวกับงานวิชาการ เช่น การประชุมตามลำดับชั้นที่ละชั้น หรือประชุมตามหมวดวิชา ฟังข้อเท็จจริง แล้วช่วยกันหาวิธีการแก้ปัญหา หรือประชุมเพื่อช่วยกันวางโครงการหรือแผนงานเฉพาะเรื่องเฉพาะราย หรือประชุมเพื่อช่วยกันเตรียมงานภาคปฏิบัติ เช่น การทำอุปกรณ์การสอน การทำขอทดสอบ เป็นต้น
- 3) การอบรมเผยแพร่ความรู้แก่ครูในโรงเรียน อาจจะทำในรูปการประชุมครูประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำภาคการศึกษา โดยอาจจะขอวิทยากรผู้มีความรู้ในโรงเรียน หรือบุคคลภายนอก มาบรรยายหรืออภิปราย
- 4) การส่งเสริมประสบการณ์ของครูให้ได้เห็นของจริงในการดำเนินงานวิชาการ เช่น การไปดูการปฏิบัติงานของโรงเรียนอื่น การสาธิตให้เห็น
- 5) การช่วยเหลือครูในด้านการเตรียมการสอน และการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น ช่วยจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ซึ่งครูไม่สามารถหาได้ หรือจัดหาตำรา คู่มือครูให้ครูได้จนกว่าจะเพิ่มพูนความรู้ (เกรียง เอี่ยมสกุล, 2510 : 306)

บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการในโรงเรียนนั้น กรมวิสามัญศึกษา (2511 : 1) ใ้สรุปว่า ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการควรมีหน้าที่กึ่งต่อไปนี้

- 1) ควบคุมดูแลการสอน การวัดผลของครูในสายวิชาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักสูตรประมวลการสอน
- 2) จัดชั้นเรียน จัดตารางสอน และจัดให้ครูเข้าสอนในวิชาต่าง ๆ

- 3) ควบคุมดูแลการเตรียมการสอน การเตรียมอุปกรณ์การสอน ตลอดจนการตรวจบันทึกการสอนของครู
- 4) จัดการทดสอบและวัดผลการศึกษา รับผิดชอบในการจัดทำข้อทดสอบ
- 5) จัดและรับผิดชอบในการประชุมพิเศษครู นักเรียนให้เข้าใจในกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน
- 6) จัดและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรม และนิทรรศการ เพื่อประโยชน์แก่การให้การศึกษาแก่นักเรียนทั้งหมด
- 7) ควบคุมดูแลการจัดทำเนื้องานของห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประโยชน์
- 8) จัดหาอุปกรณ์การสอน หนังสือแบบเรียน คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียน
- 9) จัดและรวบรวมการเก็บคะแนน การจัดทำทะเบียนคะแนน และ ต. 2 ก.

สุจริต เพียรชอบ (2512 : 2 - 4) ก็ได้สรุปว่า ครูใหญ่มีหน้าที่ต้องช่วยเหลือครูในโรงเรียนทั้งในด้านวิชาการ และด้านบริหาร การช่วยเหลือในด้านวิชาการมีดังต่อไปนี้

- 1) การประชุมพิเศษครูใหญ่
- 2) การจัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงงานที่ต้องทำเมื่อเปิดภาคเรียน เตรียมงาน และขอความกึกกั้นของครู ชี้แจงโครงการใหม่ ๆ อบรมความรู้ใหม่ ๆ หรืออาจจัดประชุมตามสาขาวิชา เพื่อร่วมมือกันทำโครงการสอนวิชาต่าง ๆ ฯลฯ
- 3) สังเกตการสอนในชั้น ครูใหญ่ควรเข้าสังเกตการสอนตามชั้นต่าง ๆ ทั้งมิใช่เพื่อจะจับผิดครู แต่เพื่อจะไต่หาทางช่วยเหลือครูทั้งในด้านเนื้อหาวิชา วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การควบคุมชั้น รวมทั้งการวัดและประเมินผลการสอน

4) การเยี่ยมชมเรียนอื่น ๆ ครูใหญ่ควรจัดบริการให้ครูได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมเรียนอื่น อาจจะเป็นโรงเรียนเดียวกัน หรือโรงเรียนนอกก็ได้ ทั้งนี้เพื่อครูจะได้มีโอกาสสังเกตว่า การสอนในระดับเดียวกันนั้น ครูอื่นพบปัญหาอะไรบ้าง เหมือนกันหรือต่างกัน ครูอื่นดำเนินการสอนและแก้ปัญหาอย่างไร ควยวิธีนี้จะทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ และได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้นได้

5) การสาธิตการสอน ครูใหญ่ควรจะเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสดูการสาธิตการสอนตามสมควร ทั้งนี้เพื่อครูจะได้เห็นขั้นตอนการดำเนินการสอน และวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ และหลังจากที่ชมการสาธิตแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ครูได้อภิปรายซักถามข้อสงสัยใจใคร่อย่างกว้างขวาง

6) การให้คำปรึกษาหารือ เมื่อครูมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสอน การบริหาร หรือกิจกรรมอย่างใดก็ตาม ครูใหญ่ต้องเปิดโอกาสให้ครูได้พบและปรึกษาหารือได้

7) การจัดให้มีการประชุมสัมมนาแบบต่าง ๆ เช่น ประชุมครูทั้งโรงเรียน เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดกลุ่มอภิปรายย่อยตามความสนใจของครู จัดประชุมอบรมในระหว่างปีภาคโดยอาจจะทำเฉพาะครูในโรงเรียนของตน หรือรวมกับโรงเรียนอื่น ๆ ก็ได้

8) ครูใหญ่ควรจะได้จัดหาหนังสือที่มอบคุณค่าทางการศึกษา และอื่น ๆ ส่งเสริมให้ครูได้อ่าน เพื่อความเจริญงอกงามในอาชีพ จัดปรับปรุงห้องสมุดให้มอบคุณภาพดี เพื่อประโยชน์แก่ครูและนักเรียนได้ใช้คนควาหาความรู้

9) การจัดบริการโสตทัศนศึกษาให้แก่ครูเป็นอย่างดี

10) แนะนำและสนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการต่าง ๆ ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าในระหว่างปีภาคเรียน หรือศึกษาในภาคค่ำ หรือถ้าสามารถสอบชิงทุนเรียนได้เต็มเวลายิ่งเป็นการดี

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ของครูใหญ่ ซึ่ง สุจริต เพียรชอบ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เป็นงานที่อยู่ในขอบข่ายของงานวิชาการในโรงเรียนคือการประเมินผล

การปฏิบัติงานของโรงเรียน การประเมินผลนั้นทำเพื่อต้องการจะปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
หลาย ๆ ฝ่าย ทั้งครูใหญ่ คณะครู และนักเรียน ต้องร่วมมือกันในการประเมินซึ่งอาจทำได้
ดังนี้

1) ทำคู่มือหรือกล่องรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน
2) จัดให้นักเรียนอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน วิธีนี้จะช่วยให้ครูใหญ่เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน และหาทางแก้ไขให้ดีขึ้น ขอให้นักเรียน
ควรได้รับคำชี้แจงให้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างดี

3) ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติเป็นเรื่อง ๆ ไป
4) ครูใหญ่ควรช่วยให้ครูได้ประเมินผลการสอนของตนเอง รวมทั้ง
ประเมินผลการเรียน และความก้าวหน้าของนักเรียน

งานด้านวิชาการที่ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาจะกองปฏิบัตินั้น นีวีวรรณ
มหาพิทักษ์ (อ้างจากหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2514 : 14) ได้สรุปว่า ได้แก่งาน
งานดังต่อไปนี้

- 1) การวางแผนโครงการดำเนินงานของโรงเรียน
- 2) จัดทำโครงการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร และปรับปรุงให้
ใช้ได้เหมาะสมอยู่เสมอ
- 3) แนะนำควบคุมการสอนของครูให้ดำเนินไปตามโครงการสอน
- 4) จัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนการสอน
- 5) ดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักการวัดผล
- 6) สนับสนุนให้มีการค้นคว้าทดลอง ปรับปรุงวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น
- 7) จัดให้มีการประชุมอบรมครูในโรงเรียน เช่น การประชุมพิเศษครูใหญ่
การประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ

และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2514 : 41) ได้สรุปว่า งานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่ครูใหญ่จะทรงรับผิดชอบมีดังต่อไปนี้

- 1) การจัดโรงเรียน
- 2) การจัดห้องเรียน
- 3) การจัดครูเขาสอน และการจัดตารางสอน
- 4) การควบคุมการสอน
- 5) การประเมินผลการสอน
- 6) การออกขอทดสอบวัดผลการเรียน
- 7) การวิเคราะห์ผลการเรียนการสอน
- 8) การสอนซ่อมเสริม
- 9) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 10) การส่งเสริมความรู้ของครู
- 11) การนิเทศการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในด้านการบริหารงานด้านวิชาการนั้น ไม่ปรากฏว่ามีผลงานการวิจัยของใครเลยที่เกี่ยวข้องโดยตรง มีแต่งานวิจัยที่ใกล้เคียง กัน เช่นงานวิจัยของบุคคลต่อไปนี้

✓ สมักร หนูไฟโรจน์ (2517 : 198) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ดังก้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้" โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชน ผลการวิจัยเฉพาะที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการนั้น พบว่า ผู้บริหารและประชาชน เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานด้านอยู่ในเกณฑ์ แต่นักวิชาการซึ่งได้แก่ ครู และศึกษานิเทศก์ กลับเห็นว่าโรงเรียนยังไม่ได้ปฏิบัติให้เท่าที่ควร งานวิชาการที่กลุ่มครูและศึกษานิเทศก์ เห็นว่าโรงเรียน

ปฏิบัติน้อย และเขาต้องการให้โรงเรียนปฏิบัติมากขึ้นมีอยู่ 4 เรื่อง คือ หลักสูตรไม่ได้ส่งเสริมความรูทางกานอาชีพแก่เรียน อีกทั้งไม่สอดคล้องในการที่จะนำความรู้ไปปรับปรุงการอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้แต่อย่างใด การจัดทำโครงการสอนโรงเรียนไม่ค่อยมีการจัดทำวิธีการสอนของครูยังเหมือนเดิม ยังขาดอุปกรณ์การสอน และกลวิธีการสอนที่ดีกว่า และครูประจำการขาดการฝึกอบรมทางวิชาการสมัยใหม่ ฉะนั้นการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวการสอนจึงมีน้อยที่สุด

— วงกล ชมพันธ์ (2518 : 91 หน้า) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางคานวิชาการ ของศึกษานิเทศกรอำเภอในทัศนะของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดปราจีนบุรี" งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเฉพาะบทบาทที่คาดหวังอย่างเกียวเท่านั้น โดยมีได้ศึกษามบทบาทที่เป็นจริงเลย ผลการวิจัยพบว่า ครูทั้งสองกลุ่ม คือ ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา กับครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความเห็นขัดแย้งกัน หรือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในเรื่องต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ การประชุมนิเทศครูใหม่ การแนะนำเนื้อหาวิชา และการสอนให้เหมาะสม การออกเยี่ยมเยียนให้ความรู้แก่ครูและประชาชน
 2. การพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำโครงการสอน และประมวลการสอน การจัดกิจกรรมและนิทรรศการทางวิชาการ การส่งเสริมให้ครูคิดค้นวิธีสอนใหม่ ๆ
 3. การวิจัยและการประเมินผล ได้แก่ การจัดใหม่ธนาคารขอสอบ การสร้างขอสอบ ควบคุมคุณภาพการสอน การประเมินผลการทำงานของครู การวิจัยสภาพของท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
 4. สถิติและข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน โครงการป้องกันการลืมห้างสื่อสถิติทางการศึกษา อาชีพ ประชากร และเด็กในวัยเรียน
- เขาต้องการให้ศึกษานิเทศกรอำเภอปฏิบัติงานวิชาการเหล่านี้มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป

วิทยุ สาร (2512 : 135 หน้า) วิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด" โดยศึกษาเฉพาะบทบาทที่คาดหวังเท่านั้น ศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มผู้บริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย และกลุ่มศึกษานิเทศก์จังหวัดเองพบว่าผู้บริหารทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยเฉพาะบทบาททางด้านวิชาการนั้น ทั้ง 3 กลุ่ม เห็นขัดแย้งใน 4 เรื่องต่อไปนี้

1. การวางโครงการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ควรให้โรงเรียนเป็นผู้กำหนดโดยลำพัง ไม่ต้องให้นักเรียนรู้เห็น ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ 29.65 แสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (แบบสอบถามข้อ 12)
2. การให้ศึกษานิเทศก์มีอำนาจเพิ่มในการคัดเลือกแบบเรียน เพื่อใช้บังคับในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตจังหวัดของตน ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ 7.02 แสดงว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (แบบสอบถามข้อ 25)
3. การให้ศึกษานิเทศก์จัดทำข้อสอบกลางสำหรับใช้สอบวัดผลความรู้ของนักเรียนในบางชั้นที่สำคัญอย่างน้อยปีละครั้ง แต่มีข้อสอบวัดผลปลายปีเพื่อเลื่อนชั้นนักเรียน ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ 3.77 แสดงว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (แบบสอบถามข้อ 19)
4. การให้ศึกษานิเทศก์เป็นผู้นำในการริเริ่มการวิจัยทางการศึกษายในจังหวัด แล้วเผยแพร่ผลการวิจัยนั้นให้สนใจทราบ ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ 3.63 แสดงว่าแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (แบบสอบถามข้อ 20)

วิทยุ สาร ได้สรุปว่า ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในหมู่ผู้บริหารระดับสูงทั้ง 3 กลุ่มนี้ อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การบริหารการศึกษาของไทยไม่ดำเนินไปอย่างไถ่ผลดี สมตามเจตนารมณ์ของประชาชนและรัฐบาล

× ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศ มีของ คาร์ลสัน (Carlson, 1971 : 2333-4) โดยทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริง และ บทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถม-

ศึกษา ตามทัศนะของศึกษานิเทศกร ครูและครูใหญ่ในรัฐมอนทานา" โดยสำรวจจากครู 541 คน ครูใหญ่ 42 คน และศึกษานิเทศกร 17 คน ผลปรากฏว่าทั้ง 3 กลุ่ม ยังเห็นขัดแย้งกันอยู่ในเรื่อง ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูใหญ่ ทั้ง 3 กลุ่มต้องการให้ครูใหญ่ทำงานให้มากขึ้น เมื่อเทียบกับงานที่ใดทำอยู่จริง

X ยามาดา (Yamada, 1973 : 4673-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของ ครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครูและครูใหญ่ โดยได้สำรวจจากครูสอนศาสนา 100 คน ครูทั่ว ๆ ไป 100 คน และครูใหญ่ 100 คน ผลปรากฏว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่องบทบาทของครูใหญ่ ก็มีความเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มครูสอนศาสนา กับครู ทั่ว ๆ ไปแล้วพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

X เมลตัน (Melton, 1957 : 2832) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา โดยการสำรวจความคิดเห็น จากครูใหญ่ใน Wayne County รัฐ Michigan ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่มีความเห็น แตกต่างกันในเรื่องบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของตัวครูใหญ่เอง จากการ สืบสวนการปฏิบัติงานของครูใหญ่ ภายในขอบข่ายของงาน 6 ประการ คือ

1. ความเป็นผู้นำของครูใหญ่ในเรื่องหลักสูตร การเรียนการสอน
2. การแนะแนวที่เกี่ยวกับบุคลลากรในโรงเรียน
3. ความสัมพันธ์กับชุมชน
4. ความรับผิดชอบในด้านการบริหาร
5. ความรับผิดชอบในด้านการวัดผล
6. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพแก่ครู

ครูใหญ่มีความเห็นขัดแย้งกันมากในเรื่อง ความเป็นผู้นำของครูใหญ่ในเรื่องหลักสูตร การเรียนการสอน และเรื่องการแนะแนวที่เกี่ยวกับบุคลลากรในโรงเรียน ก็ต้องการให้ ครูใหญ่ใช้เวลาในการปฏิบัติงานในเรื่องความเป็นผู้นำของครูใหญ่ในเรื่องหลักสูตร

การเรียนการสอน และเรื่องภาระงานที่เกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน มากบ้าง น้อยบ้าง
แตกต่างกันไป

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. บทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในด้านวิชาการจะแตกต่าง
กับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในด้านวิชาการตามทัศนะของกลุ่ม
ตัวอย่างแต่ละกลุ่ม คือ ครู ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการ
ศึกษาของโรงเรียน
2. ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในด้าน
วิชาการ จะแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่อไปนี้
 - 2.1 ครูใหญ่ กับ ครู
 - 2.2 ครูใหญ่ กับ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป
 - 2.3 ครูใหญ่ กับ คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน
3. ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในด้าน
วิชาการ จะแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มต่อไปนี้
 - 3.1 ครูใหญ่ กับ ครู
 - 3.2 ครูใหญ่ กับ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป
 - 3.3 ครูใหญ่ กับ คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครู ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
กรรมการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป ซึ่งได้แก่
หัวหน้าหมวดการศึกษาเทศบาล หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ
ศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัด ทั้งหมดนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่ใน
จังหวัดนครราชสีมาเท่านั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 432 คน ยังมีรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่ง	จำนวน - คน	คิดเป็นร้อยละของจำนวนทั้งหมด
ครู	250	44.00
ครูใหญ่	80	100.00
ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป	22	100.00
กรรมการศึกษาของโรงเรียน	80	23.00
รวม	432	

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะกลุ่มครู และกลุ่มกรรมการศึกษานั้น ใช้เลือกโดย
วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แต่กลุ่มครูใหญ่และกลุ่มผู้บังคับบัญชา
ชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป ซึ่งเป็นมวลประชากร (population) ที่มีอยู่จริง ในจังหวัดนครราชสีมา
จึงเอามาทั้งหมดโดยไม่ต้องสุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครราชสีมา โรงเรียน ทั้งที่สังกัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรมสามัญศึกษา รวมจำนวนโรงเรียน ทั้งหมด 80 โรงเรียน พร้อมด้วยจำนวนครูของแต่ละโรงเรียน โดยจัดแยกออกตามอำเภอทั้ง 9 อำเภอของจังหวัดนครราชสีมา

2. การเลือกโรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมด 80 โรงเรียน เลือกเอาเพียง 25 โรงเรียน เป็นร้อยละ 31.25 เพื่อให้มีโรงเรียนกระจายออกไปในทุกอำเภอ จึงใช้วิธีเลือกตาม ความมุ่งหมาย (purposive selection) คือ เลือกเอาโรงเรียนขนาดใหญ่ประจำ อำเภอ อำเภอละ 2 โรงเรียน ทั้งหมดมี 9 อำเภอ ได้โรงเรียน 18 โรงเรียน ส่วนจำนวน ที่ยังขาดอีก 7 โรงเรียน ได้เลือกโดยวิธีจับสลากจากรายชื่อโรงเรียนทั้งหมด จึงได้โรงเรียน ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 โรงเรียนตามต้องการ คูณจำนวนโรงเรียนแยกตามอำเภอใน ตาราง 3

3. การเลือกครู ครูจำนวน 250 คน เลือกจากครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 25 โรงเรียน ละ 10 คน โดยใช้วิธีจับสลากจากรายชื่อครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียนนั้น คูณจำนวนครูแยกตามอำเภอในตาราง 3

4. การเลือกกรรมการศึกษา กรรมการศึกษาจำนวน 80 คน เลือกจากกรรมการ ศึกษาของโรงเรียน 16 โรงเรียน ละ 5 คน โรงเรียนทั้ง 16 โรงเรียนได้สุ่มตัวอย่างโดยวิธี จับสลากจากโรงเรียน 25 โรงเรียน ที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการคัดเลือกครู ส่วน การเลือกตัวกรรมการศึกษานั้น เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในกิจการของโรงเรียน และคงเป็นผู้ที่สามารถอ่านเขียนภาษาไทยสำหรับตอบแบบสอบถามได้ จึงใช้วิธีเลือกตาม ความมุ่งหมาย โดยขอให้ครูใหญ่โรงเรียนนั้นพิจารณาเลือกกรรมการศึกษาที่เหมาะสมโรงเรียน ละ 5 คน คูณจำนวนกรรมการศึกษาแยกตามอำเภอในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนโรงเรียน ครู และกรรมการศึกษา ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
แยกตามอำเภอ

อำเภอ	จำนวน			รวม
	โรงเรียน	ครู	กรรมการศึกษา	
เมืองนาศิวาส	5	50	20	70
ระแงะ	3	30	15	45
มายิงอ	3	30	10	40
รือเสาะ	2	20	5	25
สุโหลงปากี	2	20	5	25
สุโหลงโกลก	4	40	10	50
แวง	2	20	5	25
ตากใบ	2	20	5	25
บาเจาะ	2	20	5	25
รวม	25	250	80	330

5. สำหรับกลุ่มครูใหญ่จำนวน 80 คน และกลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป
จำนวน 22 คน ซึ่งเป็นมวลประชากรที่มีอยู่จริงทั้งหมด จึงมีได้กลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียด
ซึ่งแสดงจำนวนไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนครูใหญ่ และผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป
แยกตามอำเภอ

อำเภอ	ครูใหญ่	ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป					รวม
		หัวหน้าหมวด การศึกษา เทศบาล	หัวหน้าหมวด การศึกษา อำเภอ	ศึกษา ธิการ อำเภอ	หัวหน้า ส่วนการ ศึกษา จังหวัด	ศึกษา ธิการ จังหวัด	
เมืองนราธิวาส	13	1	1	1	—	—	16
ระแงะ	19	—	1	1	—	—	21
บันนังสตา	10	—	1	1	—	—	12
รือเสาะ	5	—	1	1	—	—	7
สุโหงโหงวิชัย	7	—	1	1	—	—	9
สุโหงโกลก	4	1	1	1	—	—	7
แว	9	—	1	1	—	—	11
ตากใบ	6	—	1	1	—	—	8
บาเจาะ	7	—	1	1	—	—	9
กาลากลางจังหวัด	—	—	—	—	1	1	2
รวม	80	2	9	9	1	1	102

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบสอบถามของ เนติ นิลสาย (2517 : ภาคผนวก) การเวียง รัตน์ (2518 : ภาคผนวก) และไคมานการตรวจ แกจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษา

การร่างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสารต่าง ๆ เพื่อกำหนดขอบข่ายของงานวิชาการของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ได้ขอบข่ายของงานวิชาการ 5 ประเภท ดังนี้

- 1.1 เกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน โกรงการสอนและคู่มือครู
- 1.2 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
- 1.3 การวัดผลการศึกษา
- 1.4 การนิเทศการศึกษา และ การฝึกอบรมครู
- 1.5 การจัดกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียนและบริการแก่ชุมชน

2. ศึกษาโดยสอบถามผู้บริหารและคณาจากตำราว่า ในขอบข่ายของงานแต่ละประเภทนั้น ครูใหญ่สามารถกระทำในเชิงพฤติกรรมอย่างไรได้บ้าง ตัวอย่างเช่น ในเรื่อง ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูใหญ่สามารถกระทำสิ่งต่อไปนี้ คือ การจัดชั้นเรียน การจัดครูเขาสอน การออกตารางสอนรวม การส่งเสริมการทำและใช้อุปกรณ์การสอน เป็นต้น

3. ร่างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูใหญ่ให้ครอบคลุมกับหัวข้อที่กำหนดไว้ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข จนกระทั่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด จำนวน 60 ข้อ แยกตามประเภทของงานได้ดังนี้

3.1	เกี่ยวกับหลักสูตร	จำนวน	10	ข้อ
3.2	การจัดการเรียนการสอน	จำนวน	15	ข้อ
3.3	การวัดผลการศึกษา	จำนวน	10	ข้อ

- 3.4 การนิเทศการศึกษา จำนวน 10 ข้อ
 3.5 การจัดกิจกรรมทางวิชาการ จำนวน 15 ข้อ

(ดูในภาคผนวก)

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า โดยผู้ตอบพิจารณาเลือกว่า งานแต่ละอย่างที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามนั้น ผู้ตอบเห็นว่า ครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานนั้นจริง ๆ มากน้อยแค่ไหน และผู้ตอบต้องการหรือคาดหวังจะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานนั้นมากน้อยแค่ไหน ระดับความมากน้อยมีให้เลือกอยู่ 5 ระดับด้วยกัน คือ

1. หมายถึง ปฏิบัติน้อยมากหรือมีแค่ปฏิบัติเลย
2. หมายถึง ปฏิบัติน้อย
3. หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
4. หมายถึง ปฏิบัติมาก
5. หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน ให้คะแนน 1 ถึง 5 สำหรับคำตอบระดับที่ 1 ถึงระดับที่ 5 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเป็นลำดับดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือนำตัว จากสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ส่งถึงผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอให้ผู้วิจัยได้ไปสำรวจเก็บข้อมูลในจังหวัดนครราชสีมา ทางจังหวัดได้มอบหนังสือนำตัวให้ผู้วิจัยได้ถือไปเก็บข้อมูลยังโรงเรียนต่าง ๆ และส่งถึงผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
2. การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมซองหนังสือนำตัวจากจังหวัดไปมอบให้กับบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยยังนำซองซองเห็นชื่อครูใหญ่ขึ้นไป จำนวน 22 คน ผู้วิจัยได้ส่งมอบให้ควมตนเอง ครูและครูใหญ่จำนวน 330 คน ผู้วิจัยได้มอบให้กับ-

หัวหน้าหมวดการศึกษาอำเภอแต่ละอำเภอ เพื่อส่งข้อเท็จจริงและครูใหญ่ในโรงเรียนที่อยู่ใน
เขตอำเภอนั้น ๆ ส่วนกรรมการศึกษา จำนวน 80 คนนั้น ผู้วิจัยต้องไปปรึกษากับครูใหญ่
ในโรงเรียนทั้ง 16 โรงเรียน ที่เลือกไว้เพื่อร่วมกันพิจารณาเลือกกรรมการศึกษาของโรงเรียนนั้น
โรงเรียนละ 5 คน ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้ครูใหญ่เป็นผู้ส่งข้อเท็จจริงการศึกษา

3. การเก็บแบบสอบถามคืน แบบสอบถามแต่ละฉบับได้กำหนดวันเก็บคืนไว้แล้ว
เมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยได้ไปเก็บคืนด้วยตนเองครั้งนี้ แบบสอบถามของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่
ขึ้นไป ผู้วิจัยได้เก็บจากผู้บังคับบัญชานั้นทุกคน ส่วนของครูใหญ่ และกรรมการศึกษา
ผู้วิจัยได้เก็บจากหัวหน้าหมวดการศึกษาแต่ละอำเภอ ซึ่งได้เก็บรวบรวมไว้ให้ ณ ที่ทำการ
หมวดการศึกษาอำเภอ

ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งและเก็บแบบสอบถามนี้ ตั้งแต่ 9 มกราคม 2519 ถึง
20 กุมภาพันธ์ 2519

การตรวจความถูกต้องของข้อมูล

แบบสอบถามที่ส่งให้บุคคลในกลุ่มตัวอย่างตอบทั้งหมดจำนวน 432 ฉบับ ได้คืน
336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.8 ในจำนวนที่ได้คืนนี้ ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่มีค่าตอบ
ไม่สมบูรณ์ 2 ฉบับ ฉะนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน
334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.31 ดังรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่เก็บคืนมา และใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่งให้ตอบ	แบบสอบถามที่เก็บคืนมา	
		จำนวน	ร้อยละ
ครู	250	209	83.6
ครูใหญ่	80	52	65.0
ผู้บังคับบัญชา ฯ	22	19	86.36
กรรมการศึกษา ฯ	80	54	67.5
รวม	432	334	77.31

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ส่งคืนมาครบถ้วน มาตรวจให้แน่ใจก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์ต่อไป แต่ละฉบับได้คะแนนแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ คะแนนจากบทบาทที่เป็นจริง และคะแนนจากบทบาทที่คาดหวัง รวมคะแนนที่ได้จากทุกฉบับโดยแยกออกตามกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มครู ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และกรรมการศึกษาของโรงเรียน และแต่ละกลุ่มได้แยกคะแนนรวมออกตามบทบาททั้งสอง เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าทางสถิติต่าง ๆ ได้แก่

1. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson, 1971 : 45})$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. - ค่าแปรปรวน (Variance) โคปิไซสูตร

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

(Ferguson 1971 : 62)

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
โคปิไซสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

(Ferguson, 1971 : 152)

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของครู, ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน
2. เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่ กับ ครู, ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ที่ตอบบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ
3. เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่ กับ ครู, ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ที่ตอบบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของครู, ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน

ตาราง 6 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของครู

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u>					
บทบาทจริง	209	21.66	63.43	7.96	14.52 ^{***}
บทบาทคาดหวัง	209	32.90	62.14	7.88	
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
บทบาทจริง	209	38.85	117.00	10.81	13.78 ^{***}
บทบาทคาดหวัง	209	52.25	81.00	9.00	
<u>งานการวัดผล</u>					
บทบาทจริง	209	28.17	86.12	9.28	8.60 ^{**}
บทบาทคาดหวัง	209	35.90	82.60	9.08	
<u>งานการนิเทศ</u>					0
บทบาทจริง	209	28.93	73.11	8.55	9.40 ^{***}
บทบาทคาดหวัง	209	36.54	63.72	7.98	
<u>งานกิจกรรม</u>					
บทบาทจริง	209	32.47	107.03	10.34	16.22 ^{***}
บทบาทคาดหวัง	209	49.66	127.52	11.29	
<u>รวม</u>					
บทบาทจริง	209	149.53	1567	39.58	15.88 ^{***}
บทบาทคาดหวัง	209	207.22	1190	34.49	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 6 การบริหารงานด้านวิชาการของครูใหญ่ ซึ่งแยกออกเป็นงานย่อยได้ 5 ด้าน คือ งานเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผล การนิเทศ และ กิจกรรมทางวิชาการ งานแต่ละด้านนี้ ครูน้อยจำนวน 209 คน เห็นว่า ครูใหญ่มีบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งสิ้น ความคาดหวังของครูน้อยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริง ของครูใหญ่ในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านกิจกรรมและด้านการเรียนการสอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยที่แตกต่างกันสูงมากตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงการกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S) เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูน้อย จำนวน 209 คนนี้ มีความเห็นแตกต่างกันน้อยที่สุดในเรื่อง การปฏิบัติงานด้านหลักสูตรของครูใหญ่ รองลงมาได้แก่ ด้านการนิเทศ การวัดผล การเรียนการสอน และด้านกิจกรรม ตามลำดับ เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่ในทุกด้านแล้ว ครูน้อย เห็นว่าครูใหญ่มีบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 15.88$) ความคาดหวังของครูน้อย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แสดงว่าครูน้อยต้องการให้ครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง.

ตาราง 7 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของครูใหญ่

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u>					
บทบาทจริง	52	23.76	47.39	6.88	8.89***
บทบาทคาดหวัง	52	35.75	47.05	6.85	
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
บทบาทจริง	52	44.96	89.99	9.48	6.48***
บทบาทคาดหวัง	52	56.78	83.15	9.11	
<u>งานการวัดผล</u>					
บทบาทจริง	52	30.71	39.27	6.26	5.40***
บทบาทคาดหวัง	52	37.32	38.50	6.20	
<u>งานการนิเทศ</u>					
บทบาทจริง	52	32.00	44.61	6.68	5.92***
บทบาทคาดหวัง	52	39.57	40.33	6.35	
<u>งานกิจกรรม</u>					
บทบาทจริง	52	35.23	101.78	10.08	6.89***
บทบาทคาดหวัง	52	50.76	162.25	12.73	
<u>รวม</u>					
บทบาทจริง	52	165.94	979	31.28	7.96***
บทบาทคาดหวัง	52	218.88	1323	36.37	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 7 การบริหารงานคานววิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย 5 งาน และแต่ละงานนั้นครูใหญ่จำนวน 52 คน เห็นว่า ครูใหญ่มีบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งสิ้น ความคาดหวังของครูใหญ่ สูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านกิจกรรม และ ด้านหลักสูตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยที่แตกต่างกันสูงมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงการกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S) พบว่า ครูใหญ่มีความเห็นที่แตกต่างกัน น้อยที่สุดในด้านการวัดผล และการนิเทศ ตามลำดับ แต่ในด้านการกิจกรรมและการเรียน การสอนนั้น ครูใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันมาก เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่ในทุกด้าน แล้ว ครูใหญ่เห็นวาทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 7.96$) ความคาดหวังของครูใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แสดงว่า ครูใหญ่ควยกันก็ยังมีความต้องการอยากจะให้ ครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานคานววิชาการไ้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง.

ตาราง 8 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานคานาวิชาการ ตามทัศนะของ
ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป

การบริหารงาน	N	\bar{x}	s^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u>					
บทบาทจริง	19	20.68	39.23	6.26	6.91***
บทบาทคาดหวัง	19	35.89	52.76	7.26	
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
บทบาทจริง	19	39.73	55.65	7.45	5.11***
บทบาทคาดหวัง	19	54.68	107.00	10.34	
<u>งานการวัดผล</u>					
บทบาทจริง	19	27.78	46.50	6.81	4.52**
บทบาทคาดหวัง	19	37.47	40.82	6.38	
<u>งานการนิเทศ</u>					
บทบาทจริง	19	29.57	33.37	5.77	4.65***
บทบาทคาดหวัง	19	39.21	48.17	6.94	
<u>งานกิจกรรม</u>					
บทบาทจริง	19	33.52	140.81	11.86	4.21***
บทบาทคาดหวัง	19	54.05	169.83	13.03	
<u>รวม</u>					
บทบาทจริง	19	151.32	1094	33.07	5.94***
บทบาทคาดหวัง	19	221.31	1539	39.23	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 8 การบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย 5 ด้าน และแต่ละด้านนั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป จำนวน 19 คน เห็นว่าครูใหญ่ มีบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งสิ้น ความคาดหวังของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป สูงกว่าบทบาทที่เป็นจริง ของครูใหญ่ในทุกด้าน โดบเฉพาะอย่างยิ่งด้านกิจกรรม และด้านหลักสูตร มีค่าคะแนนเฉลี่ยที่แตกต่างกันสูงมาก ตามลำดับ การกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S มีค่าสูงที่สุดในด้านกิจกรรม แสดงว่า กลุ่มผู้บังคับบัญชามีความเห็นแตกต่างกันมากในด้าน กิจกรรม ด้านที่การกระจายของคะแนนมีค่าน้อยที่สุด กคือด้านการนิเทศ แสดงว่า กลุ่มผู้บังคับบัญชามีความเห็นคล้ายคลึงกันในด้านการนิเทศ เมื่อรวมการปฏิบัติงานของ ครูใหญ่ในทุกด้านแล้ว กลุ่มผู้บังคับบัญชาเห็นว่า บทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่แตกต่าง กับบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 5.94$) ความ คาดหวังของผู้บังคับบัญชา มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แสดงว่า ผู้บังคับบัญชามีความต้องการอยากจะได้ครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ได้ ปฏิบัติอยู่จริง.

ตาราง 9 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียน
ประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของ
คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u>					
บทบาทจริง	54	25.02	79.81	8.93	6.69***
บทบาทคาดหวัง	54	35.20	45.22	6.72	
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
บทบาทจริง	54	45.03	114.07	10.68	5.68***
บทบาทคาดหวัง	54	56.11	90.93	9.53	
<u>งานการวัดผล</u>					
บทบาทจริง	54	32.01	48.85	6.98	4.64***
บทบาทคาดหวัง	54	38.24	48.75	6.96	
<u>งานการนิเทศ</u>					
บทบาทจริง	54	31.40	100.20	10.01	3.68**
บทบาทคาดหวัง	54	38.29	88.74	9.42	
<u>งานกิจกรรม</u>					
บทบาทจริง	54	37.00	147.09	12.12	7.17***
บทบาทคาดหวัง	54	53.90	153.25	12.38	
<u>รวม</u>					
บทบาทจริง	54	170.54	1634	40.42	6.74***
บทบาทคาดหวัง	54	221.22	1418	37.65	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 9 การบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย 5 ด้าน และแต่ละด้านนั้น คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 54 คน เห็นว่า ครูใหญ่ มีบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งสิ้น ความคาดหวังของคณะกรรมการศึกษา สูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านกิจกรรม และด้านการเรียนการสอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยที่แตกต่าง กันสูงมากตามลำดับ การกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S) มีค่าสูงสุด ในด้านกิจกรรม แสดงว่า คณะกรรมการศึกษา มีความเห็นแตกต่างกันมากในด้านกิจกรรม ค่าเพิ่มเติมการกระจายของคะแนนมีค่าน้อยที่สุด ก็คือ ด้านการวัดผล แสดงว่าคณะกรรมการ ศึกษา มีความเห็นคล้ายคลึงกันในการวัดผล เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่ ในทุกด้านแล้ว คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน เห็นว่า บทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 6.74$) ความ คาดหวังของ คณะกรรมการศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แสดงว่า คณะกรรมการศึกษา มีความต้องการอยากจะได้ครูใหญ่ไปปฏิบัติงานด้านวิชาการ ให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง.

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับครู ผู้บังคับบัญชาระดับเหนือครูใหญ่ชั้นไม่
และคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนที่ตอบหาที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

ตาราง 10 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับครู ที่ตอบหาที่เป็นจริง
ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u> ทักษะครูใหญ่	52	23.76	47.39	6.88	1.90
ทักษะครู	209	21.66	63.43	7.96	
<u>งานการเรียนการสอน</u> ทักษะครูใหญ่	52	44.96	89.99	9.48	4.03 ^{***}
ทักษะครู	209	38.85	117.00	10.81	
<u>งานการวัดผล</u> ทักษะครูใหญ่	52	30.17	39.27	6.26	1.85
ทักษะครู	209	28.17	86.12	9.28	
<u>งานการนิเทศ</u> ทักษะครูใหญ่	52	32.00	44.61	6.68	2.79 ^{**}
ทักษะครู	209	28.93	73.11	8.55	
<u>งานกิจกรรม</u> ทักษะครูใหญ่	52	35.23	101.78	10.08	1.75
ทักษะครู	209	32.47	107.03	10.34	
<u>รวม</u> ทักษะครูใหญ่	52	165.94	979	31.28	3.20 ^{**}
ทักษะครู	209	149.53	1567	39.58	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 10 บทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ แต่ละด้าน ตามทัศนะของครูใหญ่ กับทัศนะของครู เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ครูใหญ่กับครู มีความเห็นที่แตกต่างกันใน 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน และด้านการนิเทศ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และระดับ .01 ตามลำดับ ด้านการเรียนการสอน มีโอกาสที่ความคิดเห็นจะแตกต่างกันมีมากกว่าด้านการนิเทศ ส่วนด้านหลักสูตร การวัดผล และกิจกรรมนั้น ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของครูน้อยในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเรียนการสอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันมากที่สุด การกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S) ปรากฏว่า กลุ่มครูใหญ่ มีการกระจายของคะแนนน้อยที่สุดในด้าน การวัดผล และมากที่สุดในด้านกิจกรรม แสดงว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกันหรือคล้ายคลึงกันมากในด้าน การวัดผล แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในด้านกิจกรรม ส่วนครูน้อย มีการกระจายของคะแนนน้อยที่สุดในด้านหลักสูตร และมากที่สุดในด้าน การเรียนการสอน ก็แสดงว่า กลุ่มครูน้อยมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันมากในด้านหลักสูตร แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในด้าน การเรียนการสอน

เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่จากทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ครู กับครูใหญ่ มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 3.20$) ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่มีมากกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของครูน้อย แสดงว่า ครูใหญ่เห็นวาทนเอง ปฏิบัติงานจริง มีค่าเท่ากับจำนวนหนึ่ง แต่ครูน้อยเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงน้อยกว่าจำนวนนั้นเสมอ เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มครูใหญ่มีค่าการกระจายของคะแนน (ค่า S^2 และ S) น้อยกว่าค่าการกระจายของคะแนนในกลุ่มครูน้อย แสดงว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกัน หรือคล้ายคลึงกันมากกว่ากลุ่มครูน้อย หรือในทางตรงกันข้าม กลุ่มครูน้อยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มครูใหญ่.

ตาราง 11 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่ กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป
ที่คอบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	23.76	47.39	6.88	1.78
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	20.68	39.23	6.26	
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	44.96	89.99	9.48	2.42 *
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	39.73	55.65	7.45	
<u>งานการวัดผล</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	30.71	39.27	6.26	1.64
ทศ. ผู้บังคับบัญชา	19	27.78	46.50	6.81	
<u>งานการนิเทศ</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	32.00	44.61	6.68	1.50
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	29.57	33.37	5.77	
<u>งานกิจกรรม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	35.23	101.78	10.08	0.56
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	33.52	140.81	11.86	
<u>รวม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	165.94	979	31.28	1.67
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	151.32	1094	33.07	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02

จากตาราง 11 พบว่าที่เป็นจริงของครูใหญ่ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ แต่ละด้าน ตามทัศนะของครูใหญ่ กับทัศนะของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ครูใหญ่ กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความเห็นที่แตกต่างกันเพียง 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02 ส่วนด้านหลักสูตร การวัดผล การนิเทศ และกิจกรรม นั้น ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่ สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไปในทุกด้าน ค่าคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันมากที่สุดในด้านการเรียนการสอน และแตกต่างกันน้อยที่สุดในด้านกิจกรรม การกระจายของคะแนนปรากฏว่า กลุ่มครูใหญ่มีการกระจายของคะแนนมากที่สุดในด้านกิจกรรม และน้อยที่สุดในด้าน การวัดผล แสดงว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกัน หรือคล้ายคลึงกันมากในด้านการวัดผล แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในด้านกิจกรรม ส่วนผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีการกระจายของคะแนนมากที่สุดในด้านกิจกรรม ซึ่งมากกว่าการกระจายของคะแนนในกลุ่มครูใหญ่ และน้อยที่สุดในด้าน การนิเทศ แสดงว่า กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกันหรือคล้ายคลึงกันมากในด้านการนิเทศ แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในด้านกิจกรรม

เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่จากทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ครูใหญ่กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ($t = 1.67$) ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป แสดงว่า ครูใหญ่เห็นว่า ตนเองปฏิบัติงานจริง มีค่าเท่ากับจำนวนหนึ่ง แต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานจริง น้อยกว่าจำนวนนั้นเสมอ กลุ่มครูใหญ่มีค่าการกระจายของคะแนน น้อยกว่าค่าการกระจายของคะแนนในกลุ่มผู้บังคับบัญชา แสดงว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกัน หรือคล้ายคลึงกันมากกว่ากลุ่มผู้บังคับบัญชา หรือในทางตรงกันข้าม กลุ่มผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็น ที่แตกต่างกันภายในในกลุ่มมากกว่ากลุ่มครูใหญ่.

ตาราง 12 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน
ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารงาน	N	\bar{X}	s^2	s	t
<u>งานหลักสูตร</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	23.76	47.39	6.88	0.81
ทักษะคณะกรรมการฯ	54	25.02	79.81	8.93	
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	44.96	89.99	9.48	0.04
ทักษะคณะกรรมการฯ	54	45.03	114.07	10.68	
<u>งานการวิจัย</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	30.71	39.27	6.26	1.02
ทักษะคณะกรรมการฯ	54	32.01	48.85	6.98	
<u>งานการนิเทศ</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	32.00	44.61	6.68	0.36
ทักษะคณะกรรมการฯ	54	31.40	100.20	10.01	
<u>งานกิจกรรม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	35.23	101.78	10.08	0.82
ทักษะคณะกรรมการฯ	54	37.00	147.09	12.12	
<u>รวม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	165.94	979	31.28	0.66
ทักษะคณะกรรมการฯ	54	170.54	1634	40.42	

จากตาราง 12 พบว่าที่เป็นจริงของครูใหญ่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการแต่ละด้าน ตามทัศนะของครูใหญ่ กับทัศนะของคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มในแต่ละด้านใกล้เคียงกันมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยของคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่เล็กน้อยใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และงานกิจกรรม ส่วนด้านกรณีพิเศษนั้น ค่าคะแนนเฉลี่ยของคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่เล็กน้อย การกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S) ปรากฏว่า กลุ่มครูใหญ่มีการกระจายของคะแนนมากที่สุดในงานกิจกรรม และน้อยที่สุดในงานการวัดผล แสดงว่ากลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกัน หรือคล้ายคลึงกันมากในงานการวัดผล แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในงานกิจกรรม ส่วนคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีการกระจายของคะแนนมากที่สุดในงานกิจกรรม และน้อยที่สุดในงานการวัดผล เช่นเดียวกับครูใหญ่

เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่จากทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ($t = 0.66$) ค่าคะแนนเฉลี่ยของคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่ แสดงว่าครูใหญ่เห็นว่าตนเองปฏิบัติงานจริง มีค่าเท่ากับจำนวนหนึ่ง แต่คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงมากกว่าจำนวนนั้น ลักษณะนี้จะแตกต่างกับความคิดเห็นของกลุ่มครูน้อย ครูใหญ่ และผู้บังคับบัญชา ที่เห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงน้อยกว่ากลุ่มครูใหญ่ มีค่าการกระจายของคะแนน (ค่า S^2 และ S) น้อยกว่าค่าการกระจายของคะแนนในกลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน แสดงว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกัน หรือคล้ายคลึงกันมากกว่ากลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน หรือในทางตรงกันข้าม กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มครูใหญ่.

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับครูผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ที่มอบหมายที่ศาลากลางของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

ตาราง 13 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่ กับ ครู ที่มอบหมายที่ศาลากลาง ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u> ทักษะครูใหญ่	52	35.75	47.05	6.85	2.60**
ทักษะครู	209	32.90	62.14	7.88	
<u>งานการเรียนการสอน</u> ทักษะครูใหญ่	52	56.78	83.15	9.11	3.21**
ทักษะครู	209	52.25	81.00	9.00	
<u>งานการวัดผล</u> ทักษะครูใหญ่	52	57.32	38.50	6.20	1.33
ทักษะครู	209	35.90	82.60	9.08	
<u>งานการนิเทศ</u> ทักษะครูใหญ่	52	39.57	40.33	6.35	3.88***
ทักษะครู	209	36.54	63.72	7.98	
<u>งานกิจกรรม</u> ทักษะครูใหญ่	52	50.76	162.25	12.73	0.57
ทักษะครู	209	49.66	127.52	11.29	
<u>รวม</u> ทักษะครูใหญ่	52	218.88	1323	36.37	2.09*
ทักษะครู	209	207.22	1190	34.49	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 13 บทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ แต่ละด้าน ตามทัศนะของครูใหญ่ กับทัศนะของครู เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ครูใหญ่ กับ ครู มีความเห็นที่แตกต่างกันใน 3 ด้าน จากทั้งหมด 5 ด้าน ด้านที่เห็นแตกต่างกัน คือ ด้านหลักสูตร, การเรียนการสอน และ การนิเทศ ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01, และ .001 ตามลำดับ แสดงว่าทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นแตกต่างกันมากที่สุดในด้านการนิเทศ ส่วนด้านการวัดผลและด้านกิจกรรมนั้น ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ย ของครูในทุกด้าน แสดงว่าตัวครูใหญ่เองมีความต้องการอยากจะทำปฏิบัติงานด้านวิชาการ ให้มากขึ้น และให้มากกว่าความต้องการหรือความคาดหวังของครู การกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S) ปรากฏว่า กลุ่มครูใหญ่มีการกระจายของคะแนนมากที่สุดในด้าน กิจกรรม และน้อยที่สุดในด้านการวัดผล แสดงว่ากลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกัน หรือคล้ายคลึงกันมากในด้านการวัดผล แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในด้านกิจกรรม ส่วนกลุ่มครูมีการกระจายของคะแนนมากที่สุดในด้านกิจกรรม และน้อยที่สุดในด้านหลักสูตร แสดงว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นที่เกาะกลุ่มกัน หรือคล้ายคลึงกันมากในด้านหลักสูตร แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในด้านกิจกรรม

เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่ในทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ครูใหญ่กับครู มีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.09$) ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของครู แสดงว่าครูใหญ่ มีความต้องการอยากจะทำปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าความต้องการหรือความคาดหวัง ของกลุ่มครู กลุ่มครูใหญ่มีการกระจายของคะแนนมากกว่าค่าการกระจายของคะแนนของ กลุ่มครู แสดงว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มครู หรือใน ทางตรงกันข้าม กลุ่มครูมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันหรือ เกาะกลุ่มกันมากกว่ากลุ่มครูใหญ่.

ตาราง 14 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่ กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป
ที่มคอทบาทที่ภาคห้วงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา.

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>คานหลักสูตร</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	35.75	47.05	6.85	0.07
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	35.87	52.76	7.26	
<u>คานการเรียนการสอน</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	56.78	83.15	9.11	0.78
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	54.68	107.00	10.34	
<u>คานการวัดผล</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	37.32	38.50	6.20	0.09
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	37.47	40.82	6.38	
<u>คานการนิเทศ</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	39.57	40.33	6.35	0.20
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	39.21	48.17	6.94	
<u>คานกิจกรรม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	50.76	162.25	12.73	0.94
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	54.05	169.83	13.03	
<u>รวม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	218.88	1323	36.37	0.24
ทักษะผู้บังคับบัญชา	19	221.31	1539	39.23	

จากตาราง 14 บทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ แต่ละด้าน ตามทัศนะของครูใหญ่ กับทัศนะของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบ เทียบกันแล้ว ครูใหญ่ กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่ใกล้เคียงกับค่าคะแนนเฉลี่ย ของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป แสดงว่าทั้งครูใหญ่และผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความต้องการ หรือคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการแต่ละด้านเพิ่มขึ้นให้ถึงระดับที่ใกล้เคียงกัน การกระจายของคะแนน ($ca - s^2$ และ s) ปรากฏว่า กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีค่าการกระจายของคะแนนสูงกว่าการกระจายของคะแนนของกลุ่มครูใหญ่ ในทุกด้าน แสดงว่ากลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มครูใหญ่ ทั้งกลุ่มครูใหญ่และกลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีค่าการกระจายของคะแนนมากที่สุดในด้านกิจกรรม และน้อยที่สุดในด้านการวัดผล แสดงว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากในกลุ่มของตน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ด้านกิจกรรม และทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันน้อยมากในกลุ่มของตนในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการวัดผล

เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่ในทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ครูใหญ่กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน ($t = 0.24$) ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มก็ใกล้เคียงกัน แสดงว่าทั้งครูใหญ่และผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความต้องการอยากจะให้ครูใหญ่ไปปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มขึ้น ให้ถึงระดับที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไปมีค่าการกระจายของคะแนน ($ca - s^2$ และ s) มากกว่าค่าการกระจายของคะแนนของกลุ่มครูใหญ่ แสดงว่า กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันภายในกลุ่ม มากกว่ากลุ่มครูใหญ่ หรือในทางตรงกันข้าม กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันมากกว่ากลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป.

ตาราง 15 เปรียบเทียบทักษะของครูใหญ่กับคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน
ที่สอดคล้องกับที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารงาน	N	\bar{X}	S^2	S	t
<u>งานหลักสูตร</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	35.75	47.05	6.85	0.42
ทักษะคณะกรรมการ	54	35.20	45.22	6.72	
<u>งานการเรียนการสอน</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	56.78	83.15	9.11	0.37
ทักษะคณะกรรมการ	54	56.11	90.93	9.53	
<u>งานการวัดผล</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	37.32	38.50	6.20	0.72
ทักษะคณะกรรมการ	54	38.24	48.75	6.98	
<u>งานการนิเทศ</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	39.57	40.33	6.35	0.83
ทักษะคณะกรรมการ	54	38.29	88.74	9.42	
<u>งานกิจกรรม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	50.76	162.25	12.73	1.29
ทักษะคณะกรรมการ	54	53.90	153.25	12.38	
<u>รวม</u>					
ทักษะครูใหญ่	52	218.88	1323	36.37	0.33
ทักษะคณะกรรมการ	54	221.22	1418	37.65	

จากตาราง 15 บทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ แต่ละด้าน ตามทัศนะของครูใหญ่ กับทัศนะของคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ครูใหญ่ กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่ในแต่ละด้าน มีค่าใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยของคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน แสดงว่า ทั้งครูใหญ่และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีความต้องการหรือคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการแต่ละด้านเพิ่มขึ้นให้ถึงระดับที่ใกล้เคียงกัน ค่าการกระจายของคะแนนของทั้งสองกลุ่มในแต่ละด้าน ก็มีค่าใกล้เคียงกัน แต่ด้านการนิเทศ กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีค่าการกระจายของคะแนนมากกว่ากลุ่มครูใหญ่ แสดงว่า กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันภายในกลุ่ม มากกว่ากลุ่มครูใหญ่ ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันมากที่สุดภายในกลุ่มของตน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านกิจกรรม

เมื่อรวมการปฏิบัติงานของครูใหญ่ในทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีความเห็นตอบหาที่คาดหวังของครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน ($t = 0.33$) ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มก็ใกล้เคียงกัน แสดงว่าทั้งครูใหญ่และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีความต้องการอยากจะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการ โดยส่วนรวมเพิ่มขึ้นให้ถึงระดับที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนมีค่าการกระจายของคะแนนมากกว่าค่าการกระจายของคะแนนของกลุ่มครูใหญ่เล็กน้อย แสดงว่า กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันภายในกลุ่มมากกว่ากลุ่มครูใหญ่ หรือในทางตรงกันข้าม กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันมากกว่ากลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน.

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน ตามทัศนะของครู ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ และเปรียบเทียบทัศนะระหว่างครูใหญ่กับครู, ครูใหญ่กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ที่มีต่อบทบาทการบริหารงานด้านวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ทั้งที่เป็นบทบาทจริง และบทบาทที่คาดหวังว่าจะมีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษากครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 209 คน ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 52 คน ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป จำนวน 19 คน และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 54 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 334 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาโดยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ เนติ นิลสาย (2517) และ คาวเรือง รัตนิน (2518) เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 60 ข้อ ให้ผู้ตอบพิจารณาเลือกว่างานแต่ละอย่างที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามแต่ละข้อนั้น ผู้ตอบเห็นว่าครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานนั้น

จริง ๆ มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีค่าตอบให้เลือกลดอยู่ 5 ของ ตั้งแต่ ปฏิบัติน้อยมาก จนถึง ปฏิบัติมากที่สุด และผู้ตอบต้องการหรือคาดหวังจะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานนั้นมากน้อยเพียงใด ก็มีค่าตอบให้เลือกลดอีก 5 ของ เช่นเดียวกัน งานที่ใดกำหนดไว้ในแบบสอบถามนั้น เป็นงาน ที่เกี่ยวกับการบริหารด้านวิชาการในโรงเรียนทั้งสิ้น ซึ่งได้แบ่งย่อยออกเป็น 5 ส่วนด้วยกัน คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผล การนิเทศ และการจัด กิจกรรมทางวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่มีค่าตอบสมบูรณ์ มากรวจวิเคราะห์คะแนน และนำคะแนนที่ได้มาคำนวณ หากสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และความแปรปรวน (S^2) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 กลุ่ม และแยกตามบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง โดยใช้ t -test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คะแนนรวม

จากแบบสอบถามจำนวน 60 ข้อ ตามข้อตอบของที่ 5 หมดทุกข้อ ก็จะ ได้คะแนนเต็มเท่ากับ 300 คะแนน แต่โดยความจริงแล้วผู้ตอบได้เลือกตอบตั้งแต่ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 5 คละกันไป คะแนนที่ได้จึงน้อยกว่าคะแนนเต็ม ดังผลการวิเคราะห์คะแนนของแต่ละกลุ่ม เฉพาะการบทบาทที่เป็นจริงดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มครูใหญ่ จำนวน 52 คน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 165.94 และได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 31.28

1.2 กลุ่มครู จำนวน 209 คน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 149.53 และ ได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 39.58

1.3 กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป จำนวน 19 คน ได้คะแนน เฉลี่ยเท่ากับ 151.32 และได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 33.07

1.4 กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน จำนวน 54 คน ได้คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 170.54 และไคกาเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 40.42

จากคะแนนดังกล่าวข้างบนนี้ สรุปได้ว่า กลุ่มครูเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น แสดงว่ากลุ่มครูมีความเห็นว่าการใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการ น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับความคิดเห็นของกลุ่มครูใหญ่ กลุ่มผู้บังคับบัญชา และคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน ส่วนกลุ่มคณะกรรมการศึกษามัง เป็นกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น คือได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 170.54 แสดงว่า กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีความเห็นว่าการใหญ่โดยปฏิบัติงานด้านวิชาการมากที่สุด เมื่อเทียบกับความคิดเห็นของกลุ่มอื่น สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนั้น กลุ่มครูใหญ่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุด เท่ากับ 31.28 และกลุ่มคณะกรรมการศึกษามีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุดเท่ากับ 40.42 แสดงว่า กลุ่มครูใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่ไปในทำนองที่คล้ายคลึงกันทุกกลุ่ม ภายในกลุ่มมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันน้อยมาก เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ในทางตรงกันข้าม กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน เป็นกลุ่มที่สมาชิกภายในกลุ่มมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน หรือแตกต่างกันมาก จึงทำให้มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงกว่ากลุ่มอื่น

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม

2.1 เปรียบเทียบบทบาทรจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1.1 กลุ่มครู มีความคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติอยู่ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเฉพาะในคานากิจกรรม และคานาการเรียนการสอน มีความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสูงมาก

2.1.2 กลุ่มครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา มีความคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติอยู่ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยเฉพาะในคานากิจกรรม และคานาหลักสูตร มีความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสูงมาก

2.1.3 กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ครูใหญ่ได้ปฏิบัติอยู่ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

โดยเฉพาะในค่านกิจกรรม และค่านหลักสูตร มีค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสูงมาก

2.1.4 กลุ่มคณะกรรมการศึกษา มีความคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ ปฏิบัติงานค่านวิชาการสูงกว่าที่ครูใหญ่โดยทั่วไป โดยมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

โดยเฉพาะในค่านกิจกรรม และค่านการวัดผลการสอน มีค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสูงมาก

2.2 เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่ กับกลุ่มอื่น เฉพาะค่านบทบาทที่เป็นจริง ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.2.1 ครูใหญ่กับครู มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.2 ครูใหญ่กับผู้บริหารชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน

2.2.3 ครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่ กับกลุ่มอื่น เฉพาะบทบาทที่คาดหวัง ปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.3.1 ครูใหญ่กับครู มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.2 ครูใหญ่กับผู้บริหารชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน

2.3.3 ครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ไม่แตกต่างกัน

3. ความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ที่ต้องการให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

จากผลการเปรียบเทียบระหว่างบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวัง ซึ่งปรากฏว่า ทุกกลุ่มมีความคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานค่านวิชาการสูงกว่าที่ครูใหญ่

โดยทั่วไปคือ ความแตกต่างระหว่างบทบาททั้งสองของแต่ละกลุ่มนี้ หมายถึงความต้องการของ กลุ่มแต่ละกลุ่มควย ถ้ามีความแตกต่างกันมาก ก็แสดงว่ามีความต้องการมาก และถ้ามีความ แตกต่างก็น้อย ก็แสดงว่ามีความต้องการน้อย เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างบทบาท ทั้งสองนี้ โดยแยกออกตามกลุ่มตัวอย่าง และแยกออกตามงานย่อยทั้ง 5 งาน ปรากฏผล ดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มครู มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาทสูงสุดที่สุก ในด้านกิจกรรม รองลงมาได้แก่ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผล และ ด้านการนิเทศ ตามลำดับ แสดงว่า กลุ่มครูมีความต้องการให้ครูใหญ่โดยปฏิบัติงานด้าน วิชาการเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง ก้ทำงานในด้านการเรียนการสอน ส่วนงานในด้านการเรียนการสอน หลักสูตร การวัดผล และการนิเทศนั้น ก็มีความต้องการรองลงมาตามลำดับ

3.2 กลุ่มครูใหญ่ มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาท สูงที่สุดในด้านกิจกรรม รองลงมาได้แก่ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การนิเทศ และ การวัดผล ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มครูใหญ่มีความต้องการให้ครูใหญ่โดยปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง ก้ทำงานในด้านการเรียนการสอน ส่วนงานในด้านการเรียน การสอน การนิเทศ และการวัดผลนั้น ก็มีความต้องการรองลงมาตามลำดับ

3.3 กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความแตกต่างระหว่าง คะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาทสูงสุดในด้านกิจกรรม รองลงมาได้แก่ด้านหลักสูตร การเรียน การสอน การวัดผล และการนิเทศ ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ ขึ้นไป มีความต้องการให้ครูใหญ่โดยปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง ก้คือ งานในด้านการเรียนการสอน ส่วนงานในด้านการเรียนการสอน การวัดผล และการ นิเทศ นั้น ก็มีความต้องการรองลงมาตามลำดับ

3.4 กลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีความแตกต่างระหว่าง คะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาทสูงสุดในด้านกิจกรรม รองลงมาได้แก่ด้านการเรียนการสอน หลักสูตร การวัดผลและการนิเทศ ตามลำดับ แสดงว่าคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน

มีความต้องการให้ครูใหญ่ไปปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง กิจงานในด้านกิจกรรม ส่วนงานในด้านการเรียนการสอน หลักสูตร การวัดผล และการนิเทศน์ ก็มี ความต้องการรองลงมาตามลำดับ

สรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความต้องการให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น โดยมีความต้องการมากในด้านการเรียนการสอน มีความต้องการปานกลางในด้านการเรียนการสอน และด้านหลักสูตร และมีความต้องการน้อยในด้านการวัดผลและการนิเทศ

อภิปรายผล

1. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่

จากสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า บทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียน ประถมศึกษา จะแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะ ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม คือ ครู ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และ คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ต่างก็เห็นว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา มีบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ ความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูงมากถึงร้อยละ 99.9 ผลจากการวิจัยนี้ให้สอดคล้อง กับผลการวิจัยของคาร์ลสัน (Carlson, 1971 : 2333-A) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของ ศึกษานิเทศก์ และครูใหญ่ ในรัฐมอนทานา ซึ่งได้ผลปรากฏว่า ทั้งสามกลุ่มมีความเห็น ชัดแย้งกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูใหญ่ และทั้งสามกลุ่มต้องการให้ครูใหญ่ ปฏิบัติงานให้มากขึ้น เมื่อเทียบกับงานที่ได้ปฏิบัติอยู่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของยามาดา (Yamada, 1973 : 4673-A) ซึ่งพบว่าครูและครูใหญ่มีความเห็นขัดแย้งกันในเรื่อง ที่เกี่ยวกับบทบาทการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ ถ้าศึกษาจากคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ เป็นจริง และคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะ ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มแล้ว จะเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงน้อยกว่าความต้องการหรือ-

ความคาดหวังของแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ดังตัวเลขคะแนนเฉลี่ยในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง
ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา แยกตามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเฉลี่ยของ บทบาทที่เป็นจริง	คะแนนเฉลี่ยของ บทบาทที่คาดหวัง
ครู	149.53	207.22
ครูใหญ่	165.94	218.88
ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่	151.32	221.31
คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน	170.54	221.22

จากตาราง 16 กลุ่มครูเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงเท่ากับ 149.53 ซึ่งกลุ่มครู
เห็นว่ายังน้อยไป กลุ่มครูต้องการหรือคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานนี้มากกว่านี้เท่ากับ
207.22 กลุ่มครูใหญ่มีความเห็นว่าตนเอง ใฝ่ปฏิบัติงานจริงเท่ากับ 165.94 ซึ่งเห็นว่า
ยังน้อยไป เพราะกลุ่มครูใหญ่ต้องการหรือคาดหวังที่จะปฏิบัติงานนี้มากกว่านี้เท่ากับ
218.88 ในทำนองเดียวกัน กลุ่มผู้บังคับบัญชา และกลุ่มคณะกรรมการศึกษา ต่างก็มีความ
ต้องการหรือคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ใฝ่ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น จากที่ใฝ่ปฏิบัติอยู่ สรุปว่าทุกกลุ่ม
ยังไม่พอใจการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบัน (พ.ศ. 2519)
ทุกกลุ่มต้องการให้ครูใหญ่ใฝ่ปฏิบัติงานด้านนี้มากกว่านี้ จากการศึกษพบว่า งานวิชาการที่ทุกกลุ่ม
ต้องการให้ครูใหญ่ใฝ่ปฏิบัติมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ งานในคานกิจกรรมทาง
วิชาการ งานในคานการเรียนการสอน งานในคานหลักสูตร งานในคานการวัดผล และ
งานในคานการนิเทศ

2. เปรียบเทียบทัศนคติของครูใหญ่กับกลุ่มอื่น เฉพาะค่านิยมบทบาทที่เป็นจริง

2.1 ครูใหญ่ กับครู มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2.1 ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นถึงร้อยละ 99 ที่เชื่อว่าทั้งสองกลุ่มจะต้องมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เพื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่แล้ว จะเห็นว่า ครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานจริงเท่ากับ 165.94 แต่ครูกลับเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงน้อยกว่านั้น คือคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 149.53 เท่านั้น ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันนี้จะมีผลต่อการบริหารงานในโรงเรียนได้ดังที่ ญินญู สาคร (2514 : 14) กล่าวว่า ความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารนั้น ถ้าเห็นขัดแย้งกันแล้ว การปฏิบัติงานของผู้บริหารนั้นจะไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย

2.2 ครูใหญ่กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2.2 ที่ได้ตั้งไว้ และครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนก็มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อที่ 2.3 ที่ได้ตั้งไว้ แสดงว่าทั้งผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องกับครูใหญ่ เห็นว่าครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับที่เหมาะสมแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมัคร หนูไฟโรจน์ (2517 : 198) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้ โดยได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชน ผลการวิจัยเฉพาะที่เกี่ยวกับงานคานาวิชาการนั้นพบว่า ผู้บริหาร และประชาชน เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานคานานี้อยู่ในเกณฑ์แล้ว แต่กลุ่มนักวิชาการซึ่งได้แก่ ครู และศึกษานิเทศก์ ไม่เห็นด้วย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน

ไม่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของครูใหญ่นั้น เป็นเพราะว่า ทั้งผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียนเป็นบุคคลที่ไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับการทำงานของครูใหญ่ในโรงเรียน ไม่ได้สังเกตเห็นการปฏิบัติงานจริงของครูใหญ่ ถ้าจะรูวว่าครูใหญ่ทำอะไรไปแลวมาง ก็รู้ได้โดยการรับรายงาน หรือการบอกเล่าจากครูใหญ่เท่านั้น ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการที่ปรึกษาของโรงเรียน จึงมักจะตรงกับความคิดเห็นของครูใหญ่เสียเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูเป็นผู้ที่ร่วมทำงานกับครูใหญ่ในโรงเรียน ได้สังเกตเห็นการปฏิบัติงานที่แท้จริงของครูใหญ่ตลอดเวลา จึงสามารถพิจารณาได้ว่า การปฏิบัติ เช่นนั้น เป็นการถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ทำให้ครูเขวบางมางอย่างครูใหญ่ยังทำไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ความคิดเห็นของครู จึงแตกต่างกับความคิดเห็นของครูใหญ่ ถึงผลการวิจัยที่โลกลาวแล้ว

3. เปรียบเทียบทัศนะของครูใหญ่กับกลุ่มอื่น เฉพาะด้านบทบาทที่คาดหวัง

3.1 ครูใหญ่ กับครู มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3.1 ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูงถึงร้อยละ 95 ที่เชื่อว่าทั้งสองกลุ่มนี้จะต้องมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังจากตาราง 16 แล้ว จะเห็นว่า กลุ่มครูใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 218.88 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครู ซึ่งมีค่าเท่ากับ 207.22 แสดงว่ากลุ่มครูใหญ่มีความคาดหวังที่จะให้ครูใหญ่ ใ้ปฏิบัติงานด้านวิชาการนี้มากกว่าความคาดหวังของกลุ่มครู จากผลการวิจัยนี้ก็แสดงให้เห็นว่า ครูใหญ่เองก็มีความสำนึกว่าตนเองใ้ปฏิบัติงานจริงที่เกี่ยวข้องกับด้านวิชาการน้อยไป จึงมีความคาดหวังหรือต้องการที่จะปฏิบัติงานด้านวิชาการนี้เพิ่มมากขึ้น ฉะนั้นการที่จะปรับปรุงการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนให้ดีขึ้น จึงมีแนวโน้มที่จะทำไ้ดียขึ้น เพราะจะใ้ได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากครูใหญ่อย่างแน่นอน

3.2 ครูใหญ่ กับผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป มีความเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยนี้

ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3.2 ที่ได้ตั้งไว้ และครูใหญ่กับคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ก็มีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานข้อที่ 3.3 ที่ได้ตั้งไว้ แสดงว่าทั้งผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องกับครูใหญ่ มีความคาดหวังหรือต้องการที่จะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานในสถานวิชาการเพิ่มมากขึ้นให้เท่ากับหรือใกล้เคียงกับระดับความต้องการของครูใหญ่เอง เมื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังจากตาราง 16 แล้ว จะเห็นว่า กลุ่มครูใหญ่, กลุ่มผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และกลุ่มคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ต่างก็คะแนนเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกันมาก ผลการวิจัยจึงปรากฏว่าไม่แตกต่างกันดังกล่าวดังกล่าวแล้ว

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มครู ครูใหญ่ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ต่างก็มีความเห็นว่า ครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับงานในสถานวิชาการน้อยไป ต้องการให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานด้านนี้เพิ่มมากขึ้น กลุ่มครูเป็นกลุ่มที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับกลุ่มครูใหญ่ในเรื่องการปฏิบัติงานทางสถานวิชาการของครูใหญ่ จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับ ครู ครูใหญ่ และผู้บริหารการศึกษา
 - 1.1 ครู และครูใหญ่ ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกันเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน และเมื่อจะริเริ่มงานใหม่ทุกครั้ง
 - 1.2 ครูใหญ่ควรปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง โดยการเพิ่มเวลาสำหรับการปฏิบัติงานทางสถานวิชาการให้มากขึ้น การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มนั้น ต้องไม่เป็นการกระทำที่ผิดหลักการทางวิชาการควย งานบางอย่างที่ยังทำไม่ได้ ก็ต้องชี้แจงเหตุผลให้ทุกกลุ่มทราบควย
 - 1.3 งานวิชาการที่ได้แยกย่อยออกเป็น 5 ด้านนั้น ทุกกลุ่มมีความต้องการให้ครูใหญ่ปฏิบัติมากที่สุด ก็คืองานในสถานกิจกรรมทางวิชาการ ต้องการปานกลางได้แก่งาน

ในด้านการเรียนการสอน และด้านหลักสูตร และต้องการนอกระบบงานในด้านการวัดผล และการนิเทศ ครูใหญ่ต้องปรับปรุงการทำงานโดยเน้นหนักทางด้านกิจกรรมทางวิชาการ ให้มากขึ้น แต่ละคาบเรียนที่จัดทำสรุปได้ดังต่อไปนี้ *

1.3.1 ด้านกิจกรรมทางวิชาการ ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น การจัดให้มีการศึกษาผู้ใหญ่ การจัดห้องสมุดบริการนักเรียนและ ประชาชน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการช่วยเหลือแก่เรียนที่มีปัญหา การจัดกีฬา – ดนตรี สำหรับนักเรียนและประชาชน ฯลฯ

1.3.2 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การประชุมครูเพื่อแก้ปัญหา การทำงาน การติดตามผลการสอนของครู การเชิญวิทยากรมาเผยแพร่ความรู้ในโรงเรียน การนำผลการสอนมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น การผลิตและใช้อุปกรณ์การสอน ฯลฯ

1.3.3 ด้านหลักสูตร ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตร การจัดทำ ตารางวิเคราะห์หลักสูตร ประมวลการสอน และโครงการสอนสำหรับเป็นคู่มือครู การพิจารณาเลือกหนังสือแบบเรียนให้ เหมาะกับหลักสูตรและท้องถิ่น ฯลฯ

1.3.4 ด้านการวัดผล ได้แก่ การออกข้อสอบให้สอดคล้องกับ ตารางวิเคราะห์หลักสูตร การดำเนินการสอบ การวิเคราะห์ข้อทดสอบ การสรุปผล การสอบ แลวจ้างให้ครูทราบ การจัดให้มีศูนย์รวมข้อทดสอบ ฯลฯ

1.3.5 ด้านการนิเทศ ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นและให้คำปรึกษาแก่ครู การประชุมครู การส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมการฝึกอบรมทางวิชาการ การตรวจและติดตามผลการทำงาน ฯลฯ

1.4 โรงเรียนควรมีความสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น โดยการให้บริการแก่ ชุมชน ในคณะกรรมการศึกษา และบุคคลในท้องถิ่น เข้ามารวมดำเนินการของโรงเรียน ให้มากขึ้น เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจการทำงานของครูและครูใหญ่ อันเป็นเหตุให้โรงเรียน ได้รับความร่วมมือจากชุมชนมากยิ่งขึ้น

* หมายเหตุ คูราละเอียดอีกเพิ่มเติมจากแบบสอบถามในภาคผนวก.

อันนี้ควรระวังไว้ เพราะที่โหดโหดกว่าการวิจัยจริงๆ งานแต่ละอย่างนี้แม้จำนวนผู้ตอบ
ของการไปปฏิบัติงานนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด คิดเป็นร้อยละเท่าใด เพื่อจะได้ทราบอันดับ
ความสำคัญว่า งานใดมีผู้ตอบมากน้อยเพียงใด แล้วจะได้นำงานนั้นมาปฏิบัติก่อนหลัง
ให้สอดคล้องกับอันดับความสำคัญของงานนั้น ๆ ทดไป.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ก้อ สวัสดิพานิชย์ "หลักและเป้าหมายในการนิเทศการศึกษา" วารสารสามัญศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ 2516, หน้า 18 - 25.
- เกรียง เอี่ยมสกุล "ช่วยครูใหม่ให้เป็นนักบริหารที่ดี" วิทยาคารย ปีที่ 68 ฉบับที่ 5 เดือนกรกฎาคม 2512, หน้า 16.
- ✓ ก่าแหง พลังกูร "สภาพการศึกษาของประเทศไทย และแนวโน้มในการวางแผนการศึกษา ระยะที่ 3 (2515 - 2519)" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 5 ฉบับที่ 6 เดือนมกราคม 2514, หน้า 34 - 39.
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า.
- จงกล ชมพันธ์ ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางดานวิชาการของศึกษานิเทศกรอำเภอในทัศนะของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา และวงการบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดปราจีนบุรี ปรินฎานิพนธ์ กถ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร 2518, 91 หน้า.
- ดาวเรือง รัติน การบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปรินฎานิพนธ์ กถ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาธมิตร 2518, 164 หน้า.
- คูสิก ญะยากร "งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" วารสารบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2517, หน้า 324.
- ✓ อ่าง นวารี หลักการศึกษา แพร่พิทยา พระนคร 2506, หน้า 51.
- นิเทศพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน วิทยาศาสตร์ทางสังคม โรงพิมพ์กฤษสภา ลาดพร้าว 2517, 300 หน้า.

บุญชนะ อัครถาวร "เกษตรธุรกิจการศึกษานานาชาติ" ประมวลบทความการวางแผนการศึกษาและการพัฒนาคน โรงพิมพ์สามมิตร 2511, 211 หน้า.

หนังสือ หันนาคินทร์ หลักบริหารโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 3 สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2513, 272 หน้า.

วิญญู สาธร บทบาทของศึกษานิเทศก์ กองวางแผน กระทรวงศึกษาธิการ 2512, 135 หน้า.

✓ วิญญู สาธร หลักบริหารการศึกษา สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2514, 550 หน้า.

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ ทักษะทางการศึกษา สำนักพิมพ์เกล็ดไทย 2518, 273 หน้า.

วิสาขัญญา, กรม "การกำหนดหน้าที่บุคคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน" เอกสารการสัมมนาอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนรัฐบาล ณ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย, พระนคร ระหว่างวันที่ 22 - 26 เมษายน 2511, หน้า 1 อักษรสำเนา.

✓ สมักร หนูไฟโรจน์ งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ปรินต์งานพิมพ์ ก.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, หน้า 350.

สมปราชญ์ จอมเท่ง การบริหารและการจัดการ สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2516, 178 หน้า

โสภาค ชูพิภุสชัย จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์สุริยง 2515, 236 หน้า.

สุจริต เพียรชอบ "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา" เอกสารประกอบการบรรยายวิชาหลักการนิเทศการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2512, อักษรสำเนา

ศึกษานิเทศก์, เหนวย กรมสามัญศึกษา คู่มือครูใหญ่ประถมศึกษา โรงพิมพ์สุริยงสาธิต 2514, 225 หน้า.

✓ เอกวิทย์ ๗ ถกลาง การบริหารวิชาการ รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษ และ
ศึกษานิการจังหวัด โรงพิมพ์สุภา 2516, 113 หน้า.

Campbell, Roald F., Introduction to Education Administration,
Allyn & Bacon Inc., 1972, 461 pp.

✓ Carlson, Russell S., "Actual, Ideal Role Perceptions of the
Elementary Principals as Seen by Superintendents, Teachers,
and Elementary Principals", in Dissertation Abstracts
International, Vol.32 No.5, P. 2333-A, 1971.

✓ Dutton, Wilber H. and Hockett, John A., The Modern Elementary
School Curriculum and Methods, Rinehart and Company,
N.Y., 1959, pp. 5 - 17.

✓ Ebstein, Benjamin, The Principals' Role in Collective Negotiations
between Teachers and School Boards, NASSP., 1965, 12 pp.

Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and
Education, McGraw-Hill Book Co., N.Y., 1971, p. 152.

Getzels, Jacob W., "Conflict and Role Behavior in Educational
Setting." in The Social Psychology of Education Allyn &
Bacon Inc., Boston, 1964, pp. 309 - 318.

Goldhammer, Keith and others, Issues and Problems in Contemporary
Educational Administration Center for the Advanced Study of
Educational Administration, University of Oregon, 1967, p.40.

✓ Jarvis, Oscar T., Organizing, Supervising and Administering the
Elementary School, Parker Publishing Co., New York, 1969,
pp. 51 - 53.

Mc Donald, Richard R., Selected Reading and Projects in Social
Psychology, McGraw Hill Book Co. New York, 1971, 243 pp.

Melton, Joseph, "Perception of the Ideal and Actual Role of
Elementary School Principalship," Dissertation Abstracts,
University Microfilms Inc. Ann Arbor Michigan, Vol. XIX
No.11, April 1959, PP. 2832 - 2833.

✓ Yamada, Peter Susumu, "Teachers' and Principals' Perceptions of
the Leadership Role of the Catholic-Parochial Elementary
School Principal in Schools with and without a Negotiated
Contract," in Dissertation Abstracts International, Vol.34,
No.8, p. 4673-A, Feb. 1974.

ภาคผนวก

ที่ สร.ทม.1๐01/4356

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

30 ธันวาคม 2518

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าราชการตอบแบบสอบถามเพื่อการศึกษาค

เรียน ผู้อำนวยการจังหวัดนครราชสีมา

ด้วย นายประมวล รัตนวงศ์ นิสิตปริญญาโท ปีที่ 2 สาขาการบริหารและวางแผนการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของนักการศึกษาและคณะกรรมการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา" ในการนี้ผู้เขียนประสงค์จะแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ดังกล่าว

มหาวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นายประมวล รัตนวงศ์ไปแจกแบบสอบถามแก่ครู ใหญ่ ผู้บริหารการศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา และขออนุญาตให้บุคคลดังกล่าวตอบแบบสอบถามด้วยตามแต่จะเห็นสมควร

มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) ละม้ายมาต์ ทรัพย์ศักดิ์

(ภาสกรจารย์ละม้ายมาต์ ทรัพย์ศักดิ์)

รองอธิการบดีทำการแทนอธิการบดี

สำนักงานอธิการบดี

โทร.922563

ที่ น.ธ.19/306

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา

7 มกราคม 2519

เรื่อง ขอความร่วมมือในการขอแบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เรียน

อ้างถึง หนังสือที่ สร.พม.1001/4356 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2518

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์ให้นายประมวล รัตนวงศ์ นิสิตปริญญาโท ปีที่ 2 สาขาการบริหารและวางแผนการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังเขียนปฏิญานิพนธ์ เรื่อง "บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของนักการศึกษาและคณะกรรมการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา" ในการนี้ผู้เขียนประสงค์จะแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการเขียนปฏิญานิพนธ์ดังกล่าว

จังหวัดเห็นว่า ปฏิญานิพนธ์เรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการศึกษาของจังหวัดนครราชสีมาเป็นอย่างยิ่ง จึงอนุญาตให้นายประมวล รัตนวงศ์ ให้แจกแบบสอบถามแก่ ครู ครูใหญ่ ผู้บริหารการศึกษา และกรรมการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาได้ จึงขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามของผู้เขียนปฏิญานิพนธ์ที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ด้วยแล้ว.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ปรีกา มุคตาหารัช

(นายปรีกา มุคตาหารัช)

ปลัดจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)

กรุงเทพฯ ๗ 11

26 ธันวาคม 2518

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

กระผม นายประมวล รัตนวงศ์ ผู้ช่วยครูใหญ่โต โรงเรียนวัดลำภู อ.เมืองฯ จ.นราธิวาส ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) และกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาททางวิชาการของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของนักการศึกษา และคณะกรรมการศึกษาในจังหวัดนราธิวาส" การวิจัยเรื่องนี้จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แนบมาด้วยแล้ว แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิดแต่อย่างใด เป็นการสำรวจความคิดเห็นส่วนตัวของท่านเท่านั้น ความคิดเห็นส่วนตัวของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพ และการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่งในการสำรวจครั้งนี้ กระผมได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการจังหวัดให้ทำการสำรวจได้ ทั้งหนังสืออนุญาตที่ได้แนบมาด้วยแล้ว

กระผมขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้เสร็จ แล้วกระผมจะมารับคืนไปในวันที่.....มกราคม 2519 หวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ประมวล รัตนวงศ์

(นายประมวล รัตนวงศ์)

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการ
ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา

คำอธิบาย

แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายที่จะรวบรวมความคิดเห็น และความต้องการของท่าน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ในฐานะที่ท่านเป็นผู้หนึ่งทำงานเกี่ยวกับครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ท่านเห็นว่า ครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานจริงในเรื่องที่ระบุไว้มากน้อยเพียงใด และท่านต้องการหรืออยากจะให้ ครูใหญ่ปฏิบัติงานนั้นมากน้อยเพียงใด

ทุกข้อของแบบสอบถามจะให้ท่านพิจารณาทั้ง 2 ด้าน คือ

1. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติงานจริงของครูใหญ่ที่ใคร่กระทำต่อหน้าท่าน หรือท่านรู้เห็นการกระทำนั้น ท่านเห็นว่าครูใหญ่ได้ปฏิบัติงานจริงในเรื่องที่ระบุไว้นั้น มากน้อยเพียงใด

2. บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นส่วนตัวของท่านที่มีต่อการปฏิบัติงานของครูใหญ่ในเรื่องที่ระบุไว้ ท่านต้องการหรืออยากจะให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานนั้นมากน้อยเพียงใด

ในแต่ละด้านดังกล่าวนี้ จะให้ท่านพิจารณาระดับความมากน้อยของการปฏิบัติงาน ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ

1. หมายถึง ปฏิบัติน้อยมาก หรือมิได้ปฏิบัติเลย
2. หมายถึง ปฏิบัติน้อย
3. หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
4. หมายถึง ปฏิบัติมาก
5. หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

- หนาคองพิจารณาตัดสินใจเลือกเอาระดับใดระดับหนึ่ง แล้วใส่เครื่องหมาย ✓
- ลงในช่องระดับที่ต่องการนั้น แบบสอบถามแต่ละขอจะต้องมีเครื่องหมาย ✓ อยู่ 2 เครื่องหมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การปฏิบัติงานของครูใหญ่

- (๑) ประชุมครูเพื่อตกลงกันในเรื่องวิธีสอน
- (๐๐) ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม

บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทที่คาดหวัง				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
	✓						✓		
	✓								✓

จากขอ (๑) การปฏิบัติงานของครูใหญ่ในเรื่อง "ประชุมครูเพื่อตกลงกันในเรื่องวิธีสอน" ผู้ตอบเห็นว่าครูใหญ่ปฏิบัติงานจริงในเรื่องนั้นน้อย จึงขีด ✓ ลงในช่องที่ 2 ของบทบาทที่เป็นจริง และผู้ตอบต่องการหรืออยากจะได้ครูใหญ่ปฏิบัติงานในเรื่องเดียวกันนี้มากกว่าที่เคยทำอยู่จริง คือ ต่องการให้ครูใหญ่ทำในระดับปานกลาง จึงขีด ✓ ลงในช่องที่ 3 ของบทบาทที่คาดหวัง

ขอมูลส่วนตัวของผู้กรอกแบบสอบถาม

- (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าตำแหน่งหน้าที่ของท่าน)
- ข้าพเจาผู้กรอกแบบสอบถามมีตำแหน่งหน้าที่เป็น . กรรมการศึกษาของโรงเรียน
- ครูสอน
- ครูใหญ่
- ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือครูใหญ่ขึ้นไป

ข้อ	การปฏิบัติงานของครูใหญ่	บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทที่คาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
53	สนับสนุนให้ครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ให้คำแนะนำแก่นักเรียนและผู้ปกครอง										
54	จัดให้มีฝ่ายประกาศเผยแพร่ความรู้ และ ข่าวสาร ของโรงเรียนแก่ประชาชน										
55	จัดให้มีคู่สำหรับรับฟังความคิดเห็น และขอ เสนอแนะจากบุคคลทั่วไป										
56	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ก่อให้เกิด ประโยชน์										
57	จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้งหมด เพื่อแจ้งข่าวสารของโรงเรียน และ ปรึกษาหารือทั่วไป										
58	จัดให้มีทัศนศึกษาสำหรับครู นักเรียน และประชาชน										
59	จัดให้มีบริการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เรียนอ่อน ขาดอุปกรณ์การเรียน ฯลฯ										
60	ส่งเสริมให้ครู นักเรียน เขาร่วมใน กิจกรรมของชุมชน										